



Omgevingsanalyse MJP 2026-2031

Inhoudsopgave

1. Externe omgevingsanalyse	
1.1 Belfius profiel	3
1.2 ABB-gemeentemonitor – vrijetijdsmonitor – provincies.incijfers.be	9
1.3 ABB-gemeentemonitor : integratiescan	30
1.4 Bestuurskrachtanalyse	32
1.5 Omgevingsanalyse ELZ Demerland	36
2. Interne omgevingsanalyse	
2.1 Plan van aanpak	41
2.2 Prijsanalyse	
2.2.1 Tarifieringen-retributies	41
2.2.2 Analyse onroerend patrimonium	46
2.3 Analyse doelstellingenboom MJP2020-2025	46
2.4 Burgerparticipatie/ bevragingen	
2.4.1 Adviesraden	47
2.4.2 Specifieke bevragingen diensten	49
2.5 Trends en uitdagingen	50
3. Bronnenlijst-Bijlagen	54

Omgevingsanalyse

Conform de aanbevelingen van Audit Vlaanderen bestaat de omgevingsanalyse van het Lokaal Bestuur Tielt-Winge uit een externe en een interne omgevingsanalyse. Een externe omgevingsanalyse bestaat uit analyses die werden opgemaakt door externe partijen zoals Belfius Bank nv, de Vlaamse overheid en de provincie. Van deze externe analyses wordt er in dit document een samenvatting gemaakt, voorzien van eigen aanvullingen en conclusies vanuit het lokaal bestuur Tielt-Winge. De integrale en ongewijzigde externe analyses worden als bron en bijlage bijgevoegd bij dit document. Een interne omgevingsanalyse bestaat uit analyses die werden opgemaakt door het lokaal bestuur Tielt-Winge zelf. Een samenvatting van deze analyses worden opgenomen in dit document en de bronnen (met interne documenten van het lokaal bestuur zelf) worden als bijlage toegevoegd.

1. Externe omgevingsanalyse

Belangrijke opmerking : er zijn een aantal indicatoren die meer dan 1 keer voorkomen over alle onderdelen van de externe analyses heen. Er is dus een kleine vorm van overlapping tussen deze verschillende analyses. Het resultaat van enkele van deze terugkerende indicatoren kan verschillend zijn tussen de verschillende externe analyses omdat het een andere bron betreft. Elke bron vergelijkt de cijfers van Tielt-Winge met een referentiegroep of cluster van besturen (benchmarking). De samenstelling van deze referentiegroepen is verschillend tussen de externe analyses (bronnen). Eventuele verschillen in het resultaat van enkele indicatoren vloeien voort uit het verschil in samenstelling van deze referentiegroepen.

1.1 Belfius profiel

Het individueel financieel profiel Tielt-Winge, opgemaakt door Belfius, vergelijkt de gegevens van Tielt-Winge van de periode 2018-2023 (2018-2022 rekeningcijfers en 2023 budgetcijfers) met 3 andere groepen (cluster 37 Vlaamse gemeenten met gelijk profiel, provincie en gewest) en omvat 6 onderdelen :

- **de algemene indicatoren:** geven een zicht op niet-financiële omgevingsfactoren die, rechtstreeks of onrechtstreeks, een effect hebben op de lokale financiën en hun evolutie.
- **de exploitatierekening:** dit hoofdstuk schetst hoe **exploitatie-uitgaven en -ontvangsten** evolueren in de tijd en dit in vergelijking met de referentiegroepen. De vergelijking gebeurt zowel volgens de aard (economische verdeling) als volgens de grote beleidsdomeinen (functionele verdeling). Daarna worden de belangrijkste uitgavenposten afzonderlijk belicht, zoals de werkings- en personeelsuitgaven en de toegestane werkingssubsidies. Als belangrijkste onderdeel van de exploitatie-ontvangsten komt de gemeentelijke **fiscaliteit**

gedetailleerd aan bod. Is de gemeente in staat om een toekomstige druk op de financiën het hoofd te bieden? De impact van de vergrijzing op de aanvullende personenbelasting (APB) wordt ook in kaart gebracht.

- **het resultaat en de financiële beleidsruimte:** dit deel gaat dieper in op de details van de staat van het financieel evenwicht binnen BBC met o.m. de autofinancieringsmarge (AFM) die aangeeft of de gemeente al dan niet structureel in evenwicht is.
- **de schuld:** biedt een analyse van de schuldtoestand, met inbegrip van een ratio-analyse.
- **de vooruitzichten en het ESR-vorderingensaldo:** het meerjarenplan blikkt vooruit op de geplande exploitatie-, investerings- en financieringscyclus en de evolutie van de financiële evenwichten. Het ESR-vorderingensaldo, volgens het Europees stelsel van nationale en regionale rekeningen, is een maatstaf voor de Vlaamse besturen om zich te vergelijken met andere overheden.
- **de investeringen en het patrimonium:** geven de investeringsdynamiek weer en de evolutie van het patrimonium en belichten of er voldoende werd geïnvesteerd.

De cluster van 37 Vlaamse gemeenten waarmee vergeleken wordt, betreft een groep van woongemeenten met hoge inkomens en met een vlotte bereikbaarheid naar de centrumsteden. Enkele van deze gemeenten uit onze regio zijn onder andere Begijnendijk, Bertem, Boortmeerbeek, Boutersem, Haacht, Hoegaarden, Holsbeek, Rotselaar en Tremelo.

De cijfers voor Tielt-Winge omvatten de cijfers van het lokaal bestuur, zijnde gemeente en OCMW samen, tenzij anders vermeld.

Als bijlage 1 (bron 1) vindt men het integraal financieel profiel van Belfius. Hieronder vindt men een samenvattende analyse van de gegevens uit het financieel profiel.

1.1.1 Algemene indicatoren

Demografie

Tielt-Winge behoort tot de kleinste gemeenten binnen de clustergroep.

De demografische groei in de periode 2017-2021 bedraagt 4,9% en bestaat voor 5,5% uit groei door migratie en een negatieve groei van -0.7% door geboortes/sterftes. In het vorige Belfiusprofiel van de periode vóór 2017 was de groei nog afkomstig uit de geboortes. De toename van het bevolkingsaantal is dus te wijten aan nieuwe inwoners die verhuisd zijn naar Tielt-Winge. De demografische groei in Tielt-Winge is groter dan in de cluster van gemeenten, provincie of Vlaams gewest.

Inkomen en sociale indicatoren

Het gemiddelde inkomen in Tielt-Winge ligt lager dan in de cluster en provincie, maar wel hoger dan het Vlaams gewest.

De werkloosheidsgraad ligt met 3,8% (2019) lager dan in de cluster (4,2%), de provincie (4,9%) of het Vlaams gewest (5,2%). De werkloosheidsgraad is afgenomen met 0,1% in de periode 2018-2023.

Het aantal begunstigden (2022) van een leefloon (RMI) ligt met 0,33% (van de bevolking) iets hoger dan de cluster (0,26%), maar wel lager dan de provincie en Vlaams gewest (0,49%).

Het aantal sociale woningen (2020) per 1000 inwoners ten opzichte van de cluster (10) is laag in Tielt-Winge (6).

Gemeentelijk wegennet/bevolkingsdichtheid

Het gemeentelijk wegennet is met 197km, een derde groter dan in de cluster.

De bevolkingsdichtheid (inwoners/km²) is met 259 ongeveer de helft van de cluster, wat het landelijk karakter van Tielt-Winge benadrukt.

1.1.2 Exploitatierkening

Gemeentepersoneel

Het aantal (VTE – voltijds equivalenten) personeelsleden per 1000 inwoners in Tielt-Winge (cijfers 2022) bedraagt met 13,2 meer dan de cluster (9,1). De afname van het aantal personeelsleden van 14,5 in 2018 naar 12,7 in 2023 is groter dan in de cluster, de provincie en het gewest. De afname van het aantal personeelsleden is echter een algemene trend binnen de lokale besturen.

Uitgaven

De vermelde cijfers worden uitgedrukt in euro/inwoner.

Voor Tielt-Winge zien we dat de totale exploitatieuitgaven in de periode 2018-2022 afnemen van 1.523 euro naar 1.458 euro. Dit is in contrast met een toename van 1.424 euro naar 1.504 euro binnen de cluster. Een toename zien we ook in de provincie en het Vlaams gewest.

In Tielt-Winge bedraagt in 2022 het aandeel “bezoldigingen en pensioenen” met 57,5% van de totale exploitatieuitgaven een groter aandeel dan in de cluster (50,6%) of in de provincie (47,2%). Dit wordt in Tielt-Winge bijna volledig gecompenseerd door het aandeel “toegestane werkingssubsidies”, dat met 7,7% aanzienlijk minder bedraagt dan de 16,5% binnen de cluster en 19,2% in de provincie. Dit vertaalt zich bijvoorbeeld in een toelage aan de politiezone in 2022 van 61 euro per inwoner ten opzichte van 105 euro voor de cluster en 132 euro voor de provincie. De toelage aan de hulpverleningszone is met 34 euro in Tielt-Winge wel in lijn met de 38 euro binnen de cluster.

In de detail van de exploitatieuitgaven valt op dat van 2021 naar 2022 de uitgaven voor energie/nutsvoorzieningen verdubbelen, maar dit geldt tevens voor alle andere lokale besturen. In 2023 zien we deze druk terug afnemen.

Ontvangsten

De vermelde cijfers worden uitgedrukt in euro/inwoner.

Voor Tielt-Winge zien we dat de totale exploitatieontvangsten in de periode 2018-2022 lichtjes toenemen. We zien ongeveer dezelfde toename bij de cluster. In Tielt-Winge zijn deze ontvangsten met 1.765 euro (2022) iets hoger dan de cluster (1.678 euro), maar wel lager dan de provincie (1.919 euro) of het gewest (1.986 euro).

In 2022 stellen we voor Tielt-Winge vast dat het aandeel “fiscale ontvangsten” (ten opzichte van de totale exploitatieontvangsten) met 41,3% lager is dan in de cluster (50,9%). Dit wordt in Tielt-Winge gecompenseerd door de ontvangsten uit werkingssubsidies dewelke 41,1% bedraagt t.o.v. 32,2% in de cluster.

Fiscaliteit

In Tielt-Winge werd de aanslagvoet personenbelasting verlaagd van 8,50% naar 7,90% in 2022. Binnen de cluster is de aanslagvoet nauwelijks gewijzigd, van 7,24% in 2018 naar 7,21% in 2022. We kunnen hieruit concluderen dat Tielt-Winge één van de weinige gemeenten is die zijn aanslagvoet verlaagd heeft. Dit was uiteraard een bijzondere maatregel ter compensatie van de invoering van het DIFTAR afvalsysteem. Anderzijds is de huidige aanslagvoet (7,90%) nog steeds hoger dan het gemiddelde binnen de cluster (7,21%).

De aanslagvoet (opcentiemen) voor de onroerende voorheffing bedraagt met 850 meer dan 768 (2022) binnen de cluster, maar wel minder dan de 926 binnen het Vlaams gewest.

De ratio van de totale fiscale druk van Tielt-Winge is gezakt van 102 in 2018 naar 91 in 2022. Dit is in 2022 nog wel hoger dan de cluster (85), maar wel lager dan het gemiddelde (96) van het Vlaams gewest.

1.1.3 Resultaat en financiële beleidsruimte

Beschikbaar budgettair resultaat

De vermelde cijfers worden uitgedrukt in euro/inwoner, tenzij anders vermeld. Het budgettair resultaat is het gecumuleerde resultaat van alle jaren tot aan het boekjaar in kwestie. Het geeft aan hoe groot de financiële buffer van de gemeente is. Het moet ieder boekjaar minstens 0 zijn in absolute cijfers.

In Tielt-Winge is het beschikbaar budgettair resultaat (overschot) gestegen van 244 euro in 2018 naar 734 in 2022. Deze stijging zet zich ook door vanaf 2023.

Dit in sterk contrast tot de cluster waarbij het resultaat is gedaald van 495 in 2018 naar 448 in 2022. Provincie en gewest volgen hierin de cluster.

Tielt-Winge heeft in de periode een aanzienlijk budgettair overschot opgebouwd en behoort hiermee tot de lokale besturen met de meest gunstige budgettaire resultaten. Het meest recente beschikbaar budgettair resultaat voor Tielt-Winge uit de jaarrekening 2023 bedraagt in absolute cijfers 10.766.040,01 euro.

Autofinancieringsmarge

Deze geeft aan of het bestuur al dan niet structureel financieel in evenwicht is. De autofinancieringsmarge bestaat uit het verschil tussen het exploitatiesaldo en de netto periodieke kapitaalsaflossingen. Het geeft dus aan hoeveel van de middelen uit de werking overblijven om, na het betalen van de leningsuitgaven, zelf nieuwe investeringen te financieren of nieuwe kredieten aan te gaan.

De autofinancieringsmarge dient minstens nul te zijn of meer aan het einde van de planningsperiode (bestuursperiode + 1 jaar).

De gunstige evolutie van het budgettair resultaat heeft ook zijn weerslag op de autofinancieringsmarge.

De vermelde cijfers worden uitgedrukt in euro/inwoner, tenzij anders vermeld.
In Tielt-Winge evolueert de autofinancieringsmarge van 81 in 2018 naar 203 in 2022. Voor de cluster evolueert dit van 89 naar 98 en voor de provincie van 130 naar 101. Dit kan dan ook worden beschouwd als een zeer gunstige autofinancieringsmarge voor Tielt-Winge. De financiële beleidsruimte voor de volgende jaren is dan ook aanzienlijk, hetzij om rechtstreeks investeringen te financieren, hetzij investeringen te financieren via de opname van kredieten. De financiële omvang van de investeringsprojecten bepaalt welke financiering aan de orde is.
De meest recente autofinancieringsmarge voor Tielt-Winge uit de jaarrekening 2023 bedraagt in absolute cijfers 4.922.796,71 euro.

1.1.4 Schuld

De vermelde cijfers worden uitgedrukt in euro/inwoner, tenzij anders vermeld.
De langetermijnschulden in Tielt-Winge zijn afgenomen van 1.463 euro in 2018 naar 1.063 euro in 2022. Dit is een aanzienlijke afname van de schuld omdat bepaalde schulden (leningen) volledig zijn terugbetaald en er in de periode 2018-2022 geen nieuwe kredieten zijn aangegaan. Binnen de cluster zijn de langetermijnschulden afgenomen van 1.036 euro in 2018 naar 948 euro in 2022. Dit wil zeggen dat de andere gemeenten gemiddeld genomen leningen jaarlijks aflosten, maar dat er tevens nieuwe kredieten werden aangegaan. De daling van de schuldgraad is dus in Tielt-Winge veel groter dan (gemiddeld) in andere gemeenten. Alle andere berekende ratio's in het financieel profiel van Belfius bevestigen deze vaststelling. Anderzijds is het wel zo dat Tielt-Winge een hoge schuldgraad had ten opzichte van het gemiddelde van andere besturen. Tielt-Winge komt in 2022 uit op 1.063 euro, maar dit is uiteraard nog steeds hoger dan de 948 van de cluster en 1.004 van de provincie. Enkel het gemiddelde van het Vlaams gewest bedraagt in 2022 met 1.182 iets hoger dan Tielt-Winge.
De gunstige autofinancieringsmarge in combinatie met de schuldratio's geven aan dat er in Tielt-Winge voor de komende jaren ruimte is om nieuwe kredieten af te sluiten voor grote investeringsprojecten, maar we moeten uiteraard voorzichtig zijn aangezien we vroeger een hoge schuldgraad hadden en ondertussen zijn verminderd naar een normale schuldgraad ten opzichte van het gemiddelde van de besturen.

1.1.5 Vooruitzichten en ESR-vorderingssaldo

Vooruitzichten

De vooruitzichten in het financieel profiel van Belfius houden geen rekening met de aanpassing van het meerjarenplan 1/2023 en de jaarrekening 2023 van Tielt-Winge. Hierdoor zijn de cijfers voor Tielt-Winge in het financieel profiel van Belfius volledig achterhaald en irrelevant. Het heeft dan ook weinig zin om dit luik verder te analyseren. De conclusies gevormd uit het beschikbaar budgettair resultaat, de autofinancieringsmarge en de schuld zijn dan ook de meest relevante.

ESR-vorderingssaldo

Het ESR-vorderingensaldo is het verschil tussen de totale ontvangsten en uitgaven volgens ESR-normen (ontvangsten minus de uitgaven). Dit zijn Europese normen die

van toepassing zijn op Europese lidstaten (landen). Deze maatstaf wordt hier gebruikt om zich te kunnen vergelijken met andere besturen op basis van deze Europese normen. Deze maatstaf is dan ook best te vergelijken met het beschikbaar budgettaire resultaat uit de BBC-wetgeving.

De vermelde cijfers worden uitgedrukt in euro/inwoner, tenzij anders vermeld.

Voor Tielt-Winge evolueert dit cijfer van 36 euro in 2018 naar 213 euro in 2022. Voor de cluster evolueert dit van -54 euro naar -16 euro.

Dat wil zeggen dat Tielt-Winge jaarlijks een ruimer wordend budgettaire overschot heeft. Dit staat in contrast met het gemiddelde voor de cluster, de provincie en het Vlaams gewest, waar deze in 2022 evolueert naar een negatief saldo (= meer uitgaven dan ontvangsten).

1.1.6 Investerings- en patrimonium – balans

Investeringsverrichtingen

De investeringsverrichtingen bevatten de uitgaven uit investeringen. De vermelde cijfers worden uitgedrukt in euro/inwoner, tenzij anders vermeld.

In Tielt-Winge evolueren de jaarlijkse investeringen van 230 euro in 2018 naar 128 euro in 2022. In 2019-2020 zit dit cijfer net onder de 100 euro en in 2021 bedraagt dit 161 euro. Binnen de cluster schommelen de investeringen van 2018-2022 tussen de 241 en 292 euro. De investeringen in Tielt-Winge zijn daarmee ook beduidend lager dan het gemiddelde binnen de cluster. Voor de provincie en het gewest schommelen deze tussen 300 en iets boven 400 euro.

We kunnen vaststellen dat in Tielt-Winge er wel een redelijk normaal niveau van investeringen wordt gebudgetteerd, maar daarvan wordt slechts een beperkt deel uitgevoerd. Veel investeringen schuiven steeds op in de tijd.

Naast het gebudgetteerde deel aan investeringen, kunnen we vaststellen dat er zeker nog voldoende budgettaire ruimte is om meer investeringen te voorzien.

Realisatiegraad investeringen

De realisatiegraad van investeringen wordt bekomen door de reële investeringsuitgaven (afkomstig uit de jaarrekeningen van jaar N) te vergelijken met de voorziene investeringsuitgaven (uit het initiële budget van jaar N). Het resultaat hiervan geeft aan in welke mate de budgetvooruitzichten in de jaarrekening werden gerealiseerd. Een ratio kleiner dan 100% is een indicator van de onvolledige uitvoering van het investeringsbudget.

In Tielt-Winge bedraagt de realisatiegraad in 2018 nog 153% maar in de jaren nadien schommelt deze tussen de 39,4% en 64,2%. Binnen de cluster, provincie en gewest schommelt de realisatiegraad tussen 52,1% en 79,9%. De realisatiegraad in Tielt-Winge is hiermee lager dan het gemiddelde van andere besturen. Deze vaststelling sluit ook aan bij de conclusie i.v.m. de investeringsverrichtingen.

Investeringsgraad

Deze ratio geeft de netto-investeringen verhoudingsgewijs weer. De investeringen worden gecorrigeerd met de desinvesteringen en geplaatst tegenover de afschrijvingen, de waardeverminderingen en de herwaarderingen. Het doel van deze ratio is na te gaan

in welke mate de nieuwe investeringen de veroudering van het bestaande patrimonium compenseren. Een ratio gelijk aan 100% geeft aan dat de gemeente net voldoende nieuwe investeringen realiseert om haar patrimonium in stand te houden. Een ratio groter dan 100% wijst op een netto patrimoniale aangroei. Een ratio die gedurende meerdere jaren kleiner is dan 100% wijst op een progressieve veroudering van het patrimonium waardoor het in de toekomst wellicht noodzakelijk is om over te gaan tot aanzienlijke herstel- of vervangingsinvesteringen.

In Tielt-Winge schommelt de investeringsgraad in de periode 2018-2022 tussen 60,3% en 107,9%. In 2019/2020/2022 zit deze onder de 100%.

Het gemiddelde binnen de cluster, de provincie en het gewest schommelt tussen de 100 en de 155%. De investeringsgraad is daarmee ook beduidend lager in Tielt-Winge dan het gemiddelde van andere lokale besturen.

De conclusie is dan ook dat Tielt-Winge net niet genoeg investeert om zijn bestaand patrimonium in stand te houden en al zeker geen patrimonium uitbreidt en/of voldoende vernieuwt zoals dat bij de meeste lokale besturen wel het geval is.

Patrimonium – balans

De vermelde cijfers worden uitgedrukt in euro/inwoner, tenzij anders vermeld.

Het materieel vast actief (onroerend en roerend) dat in 2022 op de balans gewaardeerd staat van Tielt-Winge bedraagt 2.805 euro. Dit is lager dan het gemiddelde van de cluster van 3.900 euro. De cijfers van de besturen binnen de provincie of het gewest sluit aan bij de cijfers van de cluster. Deze cijfers bevestigen de eerdere bevindingen, dat het patrimonium van Tielt-Winge minder uitgebreid en/of eerder verouderd zou zijn t.o.v. andere lokale besturen. We kunnen echter vaststellen dat Tielt-Winge wel beschikt over een uitgebreid patrimonium, waardoor de lagere cijfers hier wijzen op een hoofdzakelijk verouderd patrimonium.

Bron 1 : Individueel financieel profiel Tielt-Winge - Belfius studie - pdf bijlage 1

1.2 ABB-gemeentemonitor – vrijetijdsmonitor – provincie.incijfers.be

Het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) ontwikkelde de gemeente-stadsmonitor. Deze groeide uit van de stadsmonitor tot een overkoepelend data- en kennisplatform voor elk lokaal bestuur. De gemeente-stadsmonitor bevat ongeveer 430 omgevings-indicatoren, die 300 indicatoren uit registerdatabanken combineert met bijna 130 indicatoren uit de driejaarlijkse burgerbevraging. In 2023 organiseerde het Agentschap Binnenlands Bestuur in samenwerking met Statistiek Vlaanderen de bevraging “gemeente-stadsmonitor”.

Tielt-Winge koos ervoor om aan de slag te gaan met het rapport ‘Jouw gemeentescan’. Dit rapport brengt de belangrijkste 208 kernindicatoren, verspreid over 14 beleidsrelevante thema’s, in beeld aan de hand van grafieken en kaarten. Dit rapport werpt zo een allesomvattende blik op Tielt-Winge, met als benchmark (vergelijking) Regio Oost-Brabant. Deze omgevingsanalyse herneemt dezelfde indeling en zal de indicatoren woordelijk toelichten. Wanneer de cijfers van Tielt-Winge afwijken van de

cijfers van de benchmark, zal dit een indicatie zijn voor een grondigere, interne analyse specifiek gericht op Tielt-Winge.

In bijlage 2 (bron 2) bij de omgevingsanalyse vinden we het integrale rapport 'jouw gemeentescan'. Onder hoofdstuk 1.2 vinden we een samenvattende bespreking van deze indicatoren met de nodige conclusies en toelichtingen waar nodig.

Daar waar er aanvullende of betere informatie beschikbaar is bij andere meer specifieke domeingebonden bronnen, werd daar in enkele gevallen ook gebruik van gemaakt. Er werden 3 andere bronnen ter aanvulling geselecteerd : bron 8 "Lokale Vrijtijdsmonitor", bron 7 "provincies.incijfers.be" en bron 6 "het SDG-rapport van provincies.incijfers.be". Alle indicatoren die in hoofdstuk "1.2" hieronder worden besproken vinden hun oorsprong in bron 2 "ABB-gemeentemonitor" (hiervan wordt verder geen vermelding gemaakt), tenzij anders vermeld. Indien bepaalde indicatoren hun oorsprong vinden in bronnen 6, 7 en 8 wordt dat expliciet vermeld boven elke betreffende alinea.

1.2.1 Demografie

Demografie - bevolking

In 2023 telt Tielt-Winge 11.440 inwoners. Over een tijdslijn van 10 jaar kunnen we zien dat de sterkste stijging zich vooral afspeelt in de afgelopen 2 à 3 jaar.

Het aantal vreemdelingen (personen zonder huidige Belgische nationaliteit) en personen van buitenlandse afkomst (personen die voldoen aan één van volgende 4 criteria: de huidige nationaliteit, de geboortenationaliteit, de geboortenationaliteit van vader of moeder is niet Belgisch) groeide sterk tussen 2014 en 2023 tot respectievelijk van ongeveer 2% naar 5,3% en van ongeveer 5,5% naar 13,2% van het inwonersaantal. Dit betekent een meer dan verdubbeling op 10 jaar tijd, maar in 2023 is het aantal nog steeds maar de helft van het gemiddelde uit de regio Oost-Brabant. Het landelijk karakter van Tielt-Winge speelt hier uiteraard een rol.

Demografie – structuur van de bevolking

De inwoners worden ingedeeld naar leeftijd in 5 groepen (0-19 jaar, 20-39 jaar, 40-59 jaar, 60-79 jaar, 80 jaar en ouder). Met respectievelijk 21,5%, 21,8%, 27,7%, 23,2% en 5,8% is de verhouding redelijk gelijklopende met het gemiddelde in regio Oost-Brabant. De groepen vanaf 40 jaar zijn lichtjes meer vertegenwoordigd als in de regio. Over een periode van 10 jaar zien we dat vooral de groep 40-59 jaar krimpt en gelijktijdig de groep 60-79 jaar toeneemt. Dit wordt tevens bevestigd bij de indicator van de 'grijze druk' waarbij we zien dat op 10 jaar het aandeel 65+ers is toegenomen van 30% naar 38,3% ten opzichte van de beroepsactieve bevolking (20-64 jaar). We zitten hiermee ongeveer 2% boven het gemiddelde van onze regio.

In 2023 telt Tielt-Winge 4.762 huishoudens. Deze worden ingedeeld in 4 groepen (huishoudens met : 1 persoon, 2 personen, 3 personen, 4 personen en meer). In 2023 zijn 63,5% van de huishoudens met 1 of 2 personen. Dit is lager dan gemiddeld in de regio Oost-Brabant. Over een periode van 10 jaar zien we slechts beperkte schommelingen in de verhoudingen tussen deze groepen in Tielt-Winge.

Demografie – ontwikkeling van de bevolking

De aangroei (natuurlijke + migratie) van de bevolking van Tielt-Winge vertraagde in de periode 2014-2020 van ongeveer 7,5% naar minder dan 4%, maar is sedert 2021 sterk toegenomen tot 8,1% in 2023. Deze aangroei is niet te wijten aan een natuurlijke aangroei (geboortes/sterftes), maar aan de hoge migratie naar Tielt-Winge. De natuurlijke aangroei schommelt sedert 2015 tussen 0 en -2,5 personen per 1000 inwoners en komt in 2022 uit op -2,5. De indicatoren in verband met de inwijking en uitwijking van personen bevestigen dit scenario. De uitwijking bleef over de voorbije 10 jaar redelijk constant en bedraagt in 2022 voor Tielt-Winge 48 personen per 1000 inwoners. Dit is beduidend minder dan het gemiddelde van 62 voor de regio. De inwijking is echter op 10 jaar tijd sterk toegenomen van minder dan 50 tot 87 personen per 1000 inwoners. Dit is een sterke toename ten opzichte van het gemiddelde voor de regio Oost-Brabant. De sterkste stijging is hier waar te nemen sedert 2022.

Demografie – prognoses

De prognoses over de bevolking dekken de periode van 2025-2040.

Tegen 2040 wordt een kleine daling van het aantal inwoners verwacht naar 11.390.

Wat het aantal per leeftijdsgroep betreft, verwacht men geen grote wijzigingen tegen 2040. De groepen tussen 40-79 jaar zien we licht dalen en de 80+ers licht stijgen. De groep van 0-19 jaar neemt licht af en de groep 20-39 jaar neemt licht toe.

Ook in het aantal personen per huishouden zien we geen grote bewegingen. We zien enkel de groep met 2 personen per huishouden afnemen en dit ten gunste van de groep met 1 persoon per huishouden.

1.2.2 Economie en werk

Economie – economisch weefsel

De bruto toegevoegde waarde per inwoner (marktwaaarde geproduceerde goederen/diensten minus de verbruikte goederen binnen het productieproces) bedraagt voor 2021 in Tielt-Winge 19.622 euro. Dit is aanzienlijk lager dan het gemiddelde van de regio, dat 34.840 euro bedraagt. Het landelijk of stedelijk karakter speelt hierbij uiteraard een grote rol in het volume en type van economische activiteit. Voor Tielt-Winge zien we in de voorbije 10 jaar een kleine stijging van net onder 18.000 euro in 2014 naar 19.622 in 2021. In het gemiddelde vd regio is de stijging groter. De economische activiteiten in Tielt-Winge blijven dan ook stabiel.

De bezettingsgraad van bedrijventerreinen bedraagt voor 2023 in Tielt-Winge 95,1%, wat een stuk hoger is dan gemiddeld in de regio met 80,1%. Er is dan ook weinig leegstand in Tielt-Winge. Over de voorbije 10 jaar blijft dit percentage ook stabiel.

In Tielt-Winge zijn in 2022 de belangrijkste economische sectoren de tertiaire sector (commerciële diensten) (58,7%) en de quataire sector (niet-commerciële diensten of gesubsidieerde dienstverlening) (35,3%). Ten opzichte van het gemiddelde in de regio is er in Tielt-Winge weinig industrie, meer tertiair en minder quartair. De verdeling over de sectoren blijft in Tielt-Winge stabiel over de voorbije 10 jaar.

De jobratio (aantal jobs per 100 inwoners van actieve leeftijd) bedraagt voor 2019 in Tielt-Winge 42,2. Dit is minder dan het gemiddelde van de regio (64). Over een periode van 10 jaar zien we slechts een kleine groei.

De netto-jobcreatie bedraagt voor 2019 in Tielt-Winge -1%. In 2014 was dit tevens negatief, in de jaren 2015 tm 2018 schommelde dit tussen +2% en +4%. Het gemiddelde in de regio schommelt tussen 0% en +2% in de voorbije 10 jaar.

De inkomende pendelaars (loontrekkenden die werken in gemeente, maar wonend buiten gemeente ten opzichte van werkenden in gemeente) bedraagt voor 2019 in Tielt-Winge 73,3%. De uitgaande pendelaars (loontrekkenden die wonen in gemeente maar werken buiten gemeente ten opzichte van werkenden die wonen in gemeente) bedraagt voor 2019 in Tielt-Winge 90,5%. Er zijn geen vergelijkende gegevens over de regio in het rapport.

Economie - ondernemingen

Btw-plichtige ondernemingen kunnen ingedeeld worden naar type onderneming en zijn derhalve ofwel natuurlijke personen (zelfstandigen) ofwel rechtspersonen (vennootschappen). In Tielt-Winge bestaan de btw-plichtige ondernemingen voor 50,9% uit zelfstandigen en 49,1% uit vennootschappen. Voor de regio zijn de cijfers gelijkaardig, zij het een licht hoger aantal vennootschappen. In de voorbije 10 jaar zien we in Tielt-Winge het aantal zelfstandigen lichtjes dalen ten voordele van de vennootschappen.

In 2022 zijn er in Tielt-Winge per 100 ondernemingen 10,2 ondernemingen opgericht en zijn er 5,5 stopgezet. Dit betekent een netto aangroei. Het aantal oprichtingen stijgt sedert 2021, na een stabiele periode. Het aantal stopzettingen schommelde in de voorbije 10 jaar tussen 5 en 7,5 per 100. Zowel het aantal oprichtingen als stopzettingen zijn in Tielt-Winge iets lager dan gemiddeld in de regio.

In Tielt-Winge is in 2021 de tertiaire sector (commerciële diensten) met 71,6% sterk vertegenwoordigd onder de ondernemingen. Dit is licht hoger dan in de regio (65,2%).

Werk – beroepsbevolking en thuiswerk

De activiteitsgraad wordt berekend als het aandeel van de beroepsbevolking in de totale bevolking op arbeidsleeftijd (van 20 tot en met 64 jaar). De beroepsbevolking zijn de werkenden en de niet-werkende werkzoekenden.

In Tielt-Winge bedraagt in 2019 de activiteitsgraad 82,7%, wat hoger is dan de regio (79,6%). In de voorbije 10 jaar is er een zeer lichte stijging van de activiteitsgraad, dit zowel in Tielt-Winge als de regio.

In Tielt-Winge bedraagt het aandeel van de werkende inwoners dat 2 of meer dagen van thuis uit werkt 34%. We zien hier in de periode van 2020 naar 2023 een afname van 38% naar 34%, wat een duidelijk gevolg is van het einde van de coronacrisis.

Werk – werkzaamheid

De werkzaamheidsgraad wordt berekend als het aandeel van de werkenden in de totale bevolking op arbeidsleeftijd (van 20 tot en met 64 jaar). De werkenden bestaan uit alle personen die betaalde arbeid verrichten.

In Tielt-Winge bedraagt in 2019 de werkzaamheidsgraad bij mannen 82,0% en bij vrouwen 77,3%. Dit is enkele procenten hoger dan het gemiddelde van de regio. In de voorbije 10 jaar stijgt de werkzaamheidsgraad bij beide geslachten lichtjes.

In Tielt-Winge bedraagt in 2021 de werkzaamheidsgraad bij Belgen 80,6%, bij EU ingezetenen 73,0% en bij niet-EU ingezetenen 57,6%. Op kleine schommelingen na, bleven deze cijfers in de voorbije 10 jaar redelijk stabiel.

Werk – werkzoekenden

De werkzoekendengraad wordt berekend als het aandeel van de werkzoekenden zonder werk (15-64 jaar) in de totale beroepsbevolking (15-64 jaar).

In Tielt-Winge is in 2022 zowel bij mannen als vrouwen 4,1% van de beroepsbevolking werkzoekend zonder werk. In de regio ligt dit op 3,8%. In de voorbije 10 jaar is hier een dalende trend van ongeveer 5,5% naar 4,1% voor Tielt-Winge.

In Tielt-Winge is in 2022 11,2% van de beroepsbevolking in de leeftijdsgroep 15-24 jaar werkzoekend tegenover 4,1% in de leeftijdsgroep 50-64 jaar.

Binnen de groep van werkzoekenden is in 2022 in Tielt-Winge 53,8% langdurig werkzoekend (1 jaar of meer werkzoekend). Dit is ongeveer gelijk in de regio. Het aandeel langdurig werkzoekenden is in de voorbije 10 jaar in Tielt-Winge toegenomen van ongeveer 43% tot 53,8%.

De spanningsratio, die aangeeft hoeveel werkzoekenden zonder werk er beschikbaar zijn ten opzichte van het totaal aantal openstaande vacatures, bedraagt voor 2022 in Tielt-Winge 3,8. Deze spanningsratio is in de voorbije 10 jaar in Tielt-Winge sterk gedaald van ongeveer 17 tot 3,8.

Dit bevestigt de huidige krappe arbeidsmarkt waar er weinig (geschikte) arbeidskrachten beschikbaar zijn om de openstaande vacatures in te vullen.

Werk – werkloosheid

De werkloosheidsgraad wordt berekend als het aandeel van de werklozen (15-64 jaar) in de totale beroepsbevolking (15-64 jaar).

In 2021 ligt de werkloosheidsgraad in Tielt-Winge bij inwoners van Belgische herkomst op 2,0%, bij EU-ingezetenen op 3,9% en bij niet-EU ingezetenen op 7,6%. Ook deze percentages zijn in Tielt-Winge in de voorbije 10 jaar gedaald.

1.2.3 Welzijn

Armoede-Inkomen

Met een gemiddeld totaal netto belastbaar inkomen van 23 512 euro per inwoner ligt Tielt-Winge iets meer dan 1 000 euro onder het inkomen in de regio Oost-Brabant. In de fiscale aangiften van de inkomens beneden de kritische grens van 10 000 euro voor de individuele aangiften en 20 000 euro voor de gemeenschappelijke aangiften scoort Tielt-Winge 16,7 % en 2,1 % ten overstaan van 17,6 % en 2,4% in Oost-Brabant. Hieruit blijkt dat het aandeel van mensen met een zeer beperkt inkomen binnen Tielt-Winge zeker niet groter is dan in de gemeenten van de benchmark waarvan geweten is dat de inwoners van een aantal van deze gemeenten toch toe te wijzen zijn aan de hogere inkomenscategorieën. Een logisch gevolg hiervan is dat het aantal inwoners met recht op de verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering niet afwijkend is.

Van de 65-plussers in Tielt-Winge heeft 23,1% recht op verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering (2022). In Vlaams-Brabant is dit 19,7% en in het Vlaams Gewest bedraagt dit 26,0%. Omwille van de inkomensgrens die gehanteerd wordt, geeft dit cijfer een beeld van het aantal ouderen dat over een relatief laag inkomen beschikt. Om een realistisch beeld te krijgen van armoede in de oudere leeftijdsgroep is het eigenlijk beter te kijken naar de inkomensgarantie voor ouderen (IGO) en het

gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB). Dit zijn uitkeringen die worden toegekend aan 65-plussers die niet over voldoende financiële middelen beschikken. 1,4% van de 65-plussers in Tielt-Winge ontvangt een inkomensgarantie voor ouderen (IGO) of een gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB). Dit is een uitkering die toegekend wordt aan ouderen die niet over voldoende financiële middelen beschikken (2023). In Vlaams-Brabant is dit 2,7%, in het Vlaams Gewest 3,6%.

Het aandeel van personen van 65 jaar en ouder met een inkomensgarantie is eerder beperkt en alleszins lager dan de benchmark Vlaams-Brabant. Hieruit blijkt dat het merendeel van de senioren in Tielt-Winge een pensioen hebben opgebouwd via hun beroepsloopbaan en hierdoor het absolute minimumpensioen overstijgen.

Op het vlak van (equivalent) leefloon scoort Tielt-Winge met 0,33% van de totale bevolking lager dan in de regio Oost-Brabant (0,55%). Inwoners die moeten terugvallen op een (equivalent) leefloon zijn vaak gedwongen om hun toevlucht te zoeken tot de meer verstedelijkte gebieden waar ze ook minder worden geconfronteerd met vervoersarmoede.

Armoede - Betalingsmoeilijkheden en energie-armoede

Ondanks het feit dat het aandeel van de inwoners van Tielt-Winge dat een betalingsachterstand heeft voor een krediet niet afwijkt van de benchmark heeft een aandeel van de inwoners toch betalingsmoeilijkheden om 1 of meerdere rekeningen tijdig te betalen (huishuur, energiekosten en gezondheidskosten). Inwoners doen er alles aan om hun kredieten tijdig aan te zuiveren met als gevolg dat ze te kampen krijgen met betalingsmoeilijkheden voor hun dagdagelijkse uitgaven.

14% van de inwoners geeft aan moeilijk tot zeer moeilijk rond te komen met het beschikbare inkomen.

Wat de energiearmoede betreft geeft 2022 het beeld dat er verhoudingsgewijs minder budgetmeters werden geplaatst in Tielt-Winge. Mogelijks moeten we dit toch wat nuanceren en niet concluderen dat er minder energiearmoede is in onze gemeente omdat we sedertdien een uitrol kenden van de digitale meter wat een voorwaarde is voor het plaatsen van een budgetmeter elektriciteit en aardgas. De plaatsing van dergelijke budgetmeters wordt voortaan sneller doorgevoerd. Voor drinkwater heeft 1% van het aantal klanten een afbetalingsplan lopen of aangevraagd. Dit is niet afwijkend ten overstaan van de regio Oost-Brabant.

Armoede - Armoede bij kinderen en jongeren

Het aantal kinderen geboren in een kansarm gezin volgens de criteria van Kind en Gezin ten opzichte van het totaal aantal kinderen geboren in een periode van drie jaar is beduidend hoger in Tielt-Winge dan in de benchmark (8,2% ten overstaan van 5,4%). Een gezin wordt door Kind en Gezin als kansarm beschouwd als het op minstens drie van volgende criteria zwak scoort: beschikbaar maandinkomen, opleiding ouders, arbeidssituatie ouders, laag stimulatie-niveau, huisvesting en gezondheid. Zo zien we dat 4,7% van de kinderen tussen 0 en 17 jaar leeft in een gezin met zeer lage werkintensiteit. Blijvend inzetten op activering en tewerkstelling kan hierin een verschil maken.

Wat de schooltoeslag betreft mogen we stellen dat er in Tielt-Winge veel leerlingen zijn die een schooltoeslag ontvangen. In elke leeftijdscategorie scoort Tielt-Winge hoger dan de benchmark. De schooltoeslag maakt deel uit van het groepspakket en wordt automatisch toegekend aan de rechthebbenden.

Onderwijs en vorming - Aantal leerlingen en studenten

Het aantal kleuters in Tielt-Winge bedraagt 368 kinderen en deze gaan zo goed als allemaal naar een kleuterschool gevestigd in onze gemeente. 90 % van de kleuters in Tielt-Winge is Nederlandstalig. Waarmee we 14% hoger uitkomen dan de regio Oost-Brabant. De aantrekkingskracht kleuteronderwijs met vestigingsplaats in onze gemeente landt hiermee op 96%. Een verklaring hiervoor is dat kinderen die buitengewoon onderwijs dienen te volgen zich hiervoor moeten verplaatsen naar een school buiten de gemeente en het feit dat de leerplicht pas start wanneer het kind 5 jaar wordt.

Volgens het onderwijsrapport van Tielt-Winge zijn er 776 leerlingen lagere school woonachtig in Tielt-Winge. De gemeentemonitor duidt aan dat 638 kinderen hiervan zijn ingeschreven in het gewoon lager onderwijs in Tielt-Winge. Vanaf de lagere school zien we een verhoogde migratie naar scholen buiten de gemeente ten overstaan van de kleuters. Voor het buitengewoon onderwijs en alternatieve onderwijsvormen moeten kinderen in de lagere school de gemeente verlaten. 88% van het de leerlingen lager onderwijs is Nederlandstalig. De aantrekkingskracht lager onderwijs situeert zich hierdoor op 86%.

Het aantal leerlingen secundair onderwijs bedraagt 829 ten overstaan van een totaal van 1973 leerlingen in Tielt-Winge. Het aantal leerlingen dat ingeschreven is in het gewoon of buitengewoon secundair onderwijs in de vestigingsplaatsen gelegen in de gemeente bedraagt 10% ten opzichte van het totaal aantal leerlingen secundair onderwijs die wonen in de gemeente. Het merendeel van de leerlingen secundair onderwijs verlaat op heden de gemeente om hun middelbare studies aan te vangen. De komst van De MET-school in Tielt-Winge zorgt evenwel voor een nieuwe instroom van leerlingen secundair onderwijs in onze gemeente en is hiermee de enige aanbieder van secundaire studies. 89% van de leerlingen secundair onderwijs wonend in onze gemeente spreekt thuis Nederlands.

Het cijfer van aantal studenten hoger onderwijs in de gemeente is 40 op 1000 inwoners. Dit cijfer ligt onder de benchmark van 45,5 personen op 1000. Er is geen aanbod van hoger onderwijs in de gemeente Tielt-Winge.

Onderwijs en vorming - Deelname onderwijs

Het spijbelgedrag in de enige secundaire school op het grondgebied is niet ten gronde onderzocht.

Het aantal leerlingen dat in het gewoon lager onderwijs minstens 2 jaar schoolse vertraging heeft opgelopen en die wonen in de gemeente ten opzichte van het aantal leerlingen in het gewoon lager onderwijs die wonen in de gemeente, naar thuistaal ligt gevoelig hoger in Tielt-Winge.

2,3% van de leerlingen lager onderwijs die thuis geen Nederlands spreken lopen een schoolse vertraging op van minstens 2 jaar waar dit in de regio Oost-Brabant slechts voor 1,26% het geval is. Er zal meer dan ooit moeten ingezet worden op het aanleren en in stand houden van de Nederlandse taal.

Van de leerlingen secundair onderwijs waar de Nederlandse taal niet de thuistaal is, heeft 20,27% van de leerlingen in Tielt-Winge ten overstaan van 8,75 % in de regio Oost-Brabant, te kampen met een schoolse vertraging van minstens 2 jaar. Dit gegeven verdient de nodige aandacht in de komende jaren.

De uitstroom van leerlingen die niet meer schoolplichtig zijn en zonder kwalificatie de school verlaten, wonende in onze gemeente blijkt zeer hoog te zijn bij de gezinnen waar de Nederlandse taal niet de thuistaal is. Het gaat over 1 op 3 leerlingen. Dit resultaat zal zonder twijfel zijn weerslag kennen binnen de sociale dienst van het lokaal bestuur.

Zorg en gezondheid – kinderopvang

Tielt-Winge beschikt over 61,1 plaatsen per 100 baby's en peuters. We spreken over door Kind en Gezin vergunde plaatsen. Tielt-Winge scoort hiermee hoger dan de regio Oost-Brabant (50,3 plaatsen). De groepsopvang Elfenhuisje bepaalt mede deze hogere score.

Als er gekeken wordt naar de regionale spreiding van deze opvangplaatsen dan mag er gesteld worden dat Tielt-Winge hier veel beter scoort dan de buurgemeenten. De evolutie van het aantal opvangplaatsen in Tielt-Winge is in dalende lijn (2015-2024). Het is geweten dat enkele private kinderopvangvoorzieningen in de gemeente Tielt-Winge hun activiteit hebben stopgezet. In Tielt-Winge zijn er 132 opvangplaatsen met inkomenstarief en 38 plaatsen zonder inkomenstarief. Er kan vastgesteld worden dat 65,4% van de baby's en peuters die in Tielt-Winge wonen ook in Tielt-Winge naar de opvang gaan.

Kinderen die naar een inkomensgerelateerde opvang gaan, hebben een attest inkomenstarief nodig, waarin het te betalen tarief wordt vastgelegd, op basis van het inkomen en de gezinssamenstelling. In bepaalde situaties krijgen ouders een individueel verminderd tarief. Voor ouders die het inkomenstarief of verminderd tarief onmogelijk kunnen betalen, kan het OCMW na onderzoek een OCMW-tarief toekennen. In Tielt-Winge zijn in 2023 219 attesten geldig op 31 december, waarvan 18 individueel verminderde tarieven (IVT). Van deze 18 IVT-attesten zijn er 2 OCMW-attesten. Het gemiddelde inkomenstarief in Tielt-Winge bedraagt in 2023 17,40 euro per dag. Waar Tielt-Winge enkele jaren geleden beduidend hoger scoorde op het vlak van de tevredenheid over de opvang van baby's en peuters, eindigt Tielt-Winge anno 2023 opnieuw op het niveau van de benchmark. De kinderopvang heeft woelige jaren achter de rug en heeft hierdoor enorme inspanningen geleverd om kostenbesparend te werken en om alzo de werking overeind te houden.

Zorg en gezondheid – zorgvoorzieningen

Wat de ouderenpopulatie betreft is de algemene trend de voortschrijdende vergrijzing en de noodzakelijke uitbouw van het zorgaanbod ten gevolge hiervan. Door een acute afstemming van extramurale, transmurale en residentiële voorzieningen kan zorg op maat verleend worden. Tielt-Winge telt 2 487 inwoners ouder dan 65 jaar in 2023. Deze groep vertegenwoordigt 21,8% van de bevolking. Hiervan zijn 663 inwoners ouder dan 80 jaar, of 5,8% van de bevolking in Tielt-Winge. De veroudering van de bevolking is een determinerende factor in de toename van de zorgvraag. Een prognose van de omvang en de samenstelling van de ouderenpopulatie in Tielt-Winge is belangrijk om de toekomstige zorgbehoefte in te schatten. Tussen 2020 en 2040 zal het aantal 80-plussers toenemen met 386 personen of 60,6 %. Dit is meer dan in Vlaams-Brabant (51,7%) en meer dan in het Vlaams gewest (55,2%).

Bijna 90% van de inwoners in Tielt-Winge beschik over een globaal medisch dossier. Dit percentage evenaart het resultaat van de regio Oost-Brabant.

70% van de inwoners vindt dat er voldoende artsen zijn in de eigen buurt. De verwachting is dat dit percentage gaat dalen in de komende jaren daar heel wat huisartsen heden noodgedwongen beginnen te werken met een patiëntenstop.

In Tielt-Winge heeft 87% van de inwoners minstens 1 contact met de huisarts. Er zijn geen vergelijkende cijfers hierover. Wat het tandartsbezoek betreft is nog een verbetering mogelijk, slechts 61% gaat op regelmatige basis naar de tandarts.

Op het vlak van de dienstverlening gezinszorg scoort Tielt-Winge bijzonder goed. Wat het zorgaanbod gezinszorg betreft bedroeg het aantal effectieve gepresteerde uren gezinszorg in 2021 in Tielt-Winge 33 187 uren. Hiervan werden 26 614 uren bij 65-plussers gepresteerd. Verrekend per 65-plusser betekent dit gemiddeld 11,6 uren gezinszorg. Voor Vlaams-Brabant en het Vlaams Gewest ging het in 2021 respectievelijk om gemiddeld 7,9 en 9,0 uren gezinszorg per 65-plusser. Van dit totaal aantal uren gezinszorg werden in Tielt-Winge 19 092 uren gepresteerd bij 80-plussers, of 30,5 uren per 80-plusser. In het lokaal bestuur Tielt-Winge is een openbare dienst gezinszorg aanwezig die een urencontingent heeft van 33 000 uren per jaar (grondgebied Tielt-Winge en Bekkevoort).

Het lokaal dienstencentrum ontwikkelt een verbindende, preventieve en laagdrempelige werking in en met de nabije omgeving van de gebruiker. Een LDC biedt onder andere informatieve, recreatieve en vormende activiteiten aan en is specifiek bedoeld om het zelfzorgvermogen en het sociale netwerk van de deelnemers te vergroten, om de sociale cohesie in de buurt te versterken, en om de gebruiker te ondersteunen om zo lang mogelijk in goede omstandigheden thuis in zijn vertrouwde buurt te blijven wonen. Daarnaast biedt het ook hulp bij activiteiten uit het dagelijkse leven. De Vlaamse programmatie voorziet 1 lokaal dienstencentrum per begonnen schijf van 15.000 inwoners (prognose binnen 5 jaar) in de gemeente. Het lokaal bestuur Tielt-Winge beschikt over een erkend lokaal dienstencentrum met geïntegreerde grootkeuken. Hiermee wordt aan de norm voldaan.

Een dagverzorgingscentrum heeft vooral tot doel de thuis- en mantelzorg te assisteren en het verlengd verblijf van de zorgbehoevende oudere in zijn of haar thuismilieu te faciliteren. De betrokken ouderen verblijven overdag in het dagverzorgingscentrum en keren dagelijks weer naar hun thuismilieu. Sinds 2013 zijn nieuwe programmaregels van toepassing op de dagverzorgingscentra, die niet langer rekening houden met het aantal plaatsen, maar enkel met het aantal centra. Voor Tielt-Winge bedraagt de programmatie 1 dagverzorgingscentrum. Het lokaal bestuur Tielt-Winge beschikt over een erkend centrum voor dagopvang (CADO Zonnedries). Hiermee wordt aan de norm voldaan.

Kortverblijf situeert zich in een woonzorgcentrum maar anders dan bij een gewone rusthuisopname heeft de opname hier een uitgesproken tijdelijk karakter. In die zin kan een centrum voor kortverblijf evenzeer aanzien worden als een ondersteuning van de (professionele) thuiszorg en mantelzorg. In Tielt-Winge zijn er 2 woongelegenheden in een centrum voor kortverblijf in 2022. Tot eind 2025 worden er geen nieuwe voorafgaande vergunningen meer uitgereikt. Alle reeds ingediende voorafgaande vergunningen zijn toegekend en vastgelegd in de erkenningskalender.

Een groep van assistentiewoningen is een woonzorgvoorziening waar in een aangepaste infrastructuur en binnen een organisatorisch geheel ouderen zelfstandig en permanent verblijven, waarbij gedurende de dag en de nacht permanentie

georganiseerd wordt, en waarbij zorg en ondersteuning aangeboden wordt waarop de gebruiker facultatief een beroep kan doen. In 2022 zijn er in Tielt-Winge 31 erkende woongelegenheden in erkende groepen van assistentiewoningen dewelke allemaal uitgebaat worden door het lokaal bestuur. Tielt-Winge scoort op dit vlak iets onder de benchmark van Oost-Brabant. De verwachting is hier dat er binnen Tielt-Winge een groei van het aantal plaatsen aankomt op korte termijn. Vanuit Campus Dommelhof is momenteel residentie Reyselbergh in opbouw.

In Tielt-Winge zijn er 126 woongelegenheden (bedden) in woonzorgcentra in 2022. Het aantal plaatsen in de woonzorgcentra, onderdeel van de residentiële ouderenzorg, is de laatste jaren flink gestegen. Het woonzorgcentrum Dommelhof is de private speler die zorgt voor dit resultaat. Tot einde 2025 worden er geen nieuwe voorafgaande vergunningen meer uitgereikt. Alle reeds ingediende voorafgaande vergunningen zijn toegekend en vastgelegd in een erkenningskalender. De theoretische behoefte aan woongelegenheden in woonzorgcentra (programmatie) wordt berekend op basis van de prognose van de oudere bevolking binnen 5 jaar. Er gaan steeds meer stemmen op om de programmatieberekening te herdefiniëren op basis van de nieuwe visie waarbij ouderen zo lang mogelijk thuis of in de vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Het is daarom zinvol om naast de programmatie ook rekening te houden met het huidige zorggebruik (aantal zwaar zorgbehoevenden) en de bevolkingsprognoses. Onderzoek toont aan dat ouderen die alleen wonen sneller naar een woonzorgcentrum verhuizen. Het aantal alleenwonenden is daarom een belangrijke indicator bij de uitbouw van ouderenzorg. Tielt-Winge telt in 2023 610 alleenwonende 65-plussers. De meest kwetsbare groep zijn echter de 256 alleenwonende 80-plussers in Tielt-Winge. Dit komt overeen met 38,6% van de 80-plussers.

Als er gekeken wordt naar de regionale spreiding van ouderenvoorzieningen tussen de gemeente Tielt-Winge en buurgemeenten scoort Tielt-Winge lager. Er zijn inderdaad heel wat ouderenvoorzieningen in onze naburige gemeenten aanwezig.

De score in Tielt-Winge op het vlak van tevredenheid over de ouderenvoorzieningen (72%) ligt hoger dan deze van de regio Oost-Brabant (64%)

In Tielt-Winge zijn er meer gerechtigden op het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden dan in de regio Oost-Brabant. Deze uitslag is een rechtstreeks gevolg van de vergrijzing van onze inwoners en een onrechtstreeks gevolg van het feit dat senioren langer thuis blijven wonen in combinatie met de uitgebreide dienstverlening (proactief) vanuit de thuiszorgdiensten van het lokaal bestuur (rechtenverkenning). De huidige zorgbehoefte bij ouderen wordt weergegeven door in beeld te brengen hoeveel ouderen over een zorgbudget beschikken. Een zorgbudget wordt toegekend aan mensen die veel zorg nodig hebben. Op basis van het aantal dossiers zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden tellen we in Tielt-Winge 499 zorggebruikers waarvan 88% ouder zijn dan 65 jaar. Dit is 17,6% van de 65 plussers. De grootste groep zorggebruikers vinden we bij de tachtigers. In Tielt-Winge gaat het om 325 zwaar zorgbehoevende 80-plussers of 49% van de 80-plussers. De zorgvraag neemt duidelijk toe met de leeftijd. In Tielt-Winge zijn 372 ouderen met een zorgbudget te vinden in de thuiszorg en 127 zwaar zorgbehoevenden verblijven in de residentiële zorg. In verhouding worden dus heel veel zwaar zorgbehoevenden thuis verzorgd in Tielt-Winge.

De score voor het geven van mantelzorg en voor het krijgen van mantelzorg ligt iets hoger in Tielt-Winge dan de score van de regio Oost-Brabant, maar blijft kritisch gezien

moeilijk te objectiveren en te meten. Tielt-Winge beschikte in 2020 over een potentieel van 8,7 mantelzorgers (demografisch cijfer op basis van leeftijd 40-79 jarigen)) per 80 - plusser. Tegen 2035 zal dit potentieel afnemen tot 6,3 mantelzorgers per 80-plusser. In Vlaams Brabant zal het potentieel aan mantelzorgers afnemen van 7,8 tot 6,4 in 2035. Bovenop de evolutie van het potentieel aantal mantelzorgers moet rekening gehouden worden met de druk op mantelzorgers omwille van een aantal maatschappelijke factoren zoals gezinsverdunding, verhoging van de pensioenleeftijd, verhuisbewegingen, ...

De tevredenheid van de inwoners van Tielt-Winge over de gezondheidsvoorzieningen (huisarts, tandarts, oogarts, thuisverpleging, apotheker, mutualiteiten...) ligt lager dan de tevredenheid in de gemeenten van de benchmark. De bereikbaarheid van de gezondheidsvoorzieningen kende de afgelopen jaren een enorme terugval wat tot ontevredenheid leidt.

Het gebruik van dienstencheques kan een waardevolle aanvulling zijn bij de ondersteuning van de thuiszorg. In 2022 zijn er in Tielt-Winge 24.334 uren hulp met dienstencheques bij 65-plussers gepresteerd. Hiervan zijn 7.729 uren gepresteerd bij 80-plussers. Het gaat hier over 269 gebruikers ouder dan 65 jaar (11,3% van de 65-plussers) en 84 personen ouder dan 80 jaar (13,2% van de 80-plussers).

De groep van ouderen zal in de nabije toekomst niet alleen groter, maar ook gevarieerder worden. De gekleurde vergrijzing brengt specifieke uitdagingen met zich mee. Zo worden allochtone ouderen gemiddeld vroeger met gezondheidsproblemen geconfronteerd, hebben ze vaker een slechtere socio-economische positie en kunnen ze kampen met het terugkeerdilemma. De culturele verwachtingen over de combinatie van formele en informele zorg verschillen vaak bij allochtone ouderen. Daarnaast zorgen verschillende drempels ervoor dat allochtone ouderen de weg naar de formele zorg minder gemakkelijk vinden, zoals een te beperkte kennis van het Nederlands en het niet kennen van de bestaande welzijns- en gezondheidsvoorzieningen. Tielt-Winge telt 55 65-plussers met een niet-Belgische geboortenationaliteit in 2023. Dit komt overeen met 2,2% van alle 65-plussers. Ter vergelijking: in Vlaams-Brabant is dit 7,8%, in het Vlaams Gewest 7,2%.

Sociale Huisvestingsmaatschappijen (SHM's) hebben doorgaans een aantal aangepaste (senioren)woningen voor ouderen in beheer. In 2023 telt Tielt-Winge 27 sociale huurders ouder dan 60 jaar. Daarnaast zijn er ook 30 kandidaat-huurders ouder dan 60 jaar. Een ondersteunend element kan het 'lokaal toewijzingsreglement' zijn, waarbij een voorbehouden gedeelte van de sociale woningen wordt toegewezen aan 65-plussers. Naast dit lokaal toewijzingsreglement is het tevens van belang om ook in de toekomst bij verruiming van het aanbod (nieuwbouwprojecten) of renovatie van het aanbod een voldoende groot aantal aangepaste woningen voor ouderen en/of sociale assistentiewoningen te blijven voorzien.

Zorg en gezondheid – gezondheid

Het aandeel van de bevolking in Tielt-Winge dat dagelijks of wekelijks 30 minuten stapt of fietst is lager dan in de regio Oost-Brabant. Het is enkel op maandelijkse basis dat Tielt-Winge beter scoort in deze meting. Het preventieve karakter van dagelijks actief bewegen moet blijvend en nog meer onder de aandacht worden gebracht.

De inwoners van Tielt-Winge voelen zich over het algemeen gezond en alles bij elkaar genomen gelukkig.

1.2.4 Omgeving

Omgeving – Ruimte

Inwoners zijn over het algemeen zeer tevreden over hun woning (92% in Tielt-Winge ten opzichte van 88% in de regio). 25% van de inwoners is van plan om in de komende vijf jaar te verbouwen of te renoveren (in de regio 22%).

Tielt-Winge heeft minder verharding als de regio, 9,7% ten opzichte van 11,5%. Toch is dit voor een landelijke gemeente nog steeds veel verharding. Ook het ruimtebeslag is in Tielt-Winge minder hoog als in de regio, 28% ten opzichte van 34%. Ook dit is hoog voor een landelijke gemeente. Het ruimtebeslag bestaat uit de ruimte die ingenomen wordt door nederzettingen, dus door huisvesting, industriële en commerciële doeleinden, transportinfrastructuur, recreatieve doeleinden, serres, enz. Naast bebouwing en verharding bevat het ruimtebeslag bijvoorbeeld ook tuinen bij woningen, buurtparken, voetbalvelden en dergelijke.

Wonen en woonomgeving – differentiatie woningbestand

Qua type bouwwijze wordt er een onderverdeling gemaakt in gesloten, halfopen en open bebouwing, appartement of handelshuis of alle andere gebouwen.

In 2023 zijn 65,3% van de woongelegenheden in Tielt-Winge van het type open bebouwing. Dit is heel wat hoger dan het percentage in de regio Oost-Brabant waar slechts 39,5% van het type open bebouwing is. Toch is het aandeel woningen open bebouwingen licht afgenomen sinds 2014. Deze afname gebeurt ten voordele van de stijging van het aandeel appartementen, van 4% in 2014 naar 8,5% in 2023. De stijging van het aantal appartementen vond vooral plaats in de periode 2021-2023.

Het aandeel van de typologieën halfopen en gesloten bebouwing is de afgelopen 10 jaar status quo gebleven met respectievelijk 17,2% en 8,5%.

In 2023 bedraagt het aandeel gebouwen die in de periode 1981 tot heden gebouwd zijn ten opzichte van het totale aantal gebouwen in Tielt-Winge 40,2%. In 2014 bedroeg dit aandeel 34,5%.

In de regio Oost-Brabant is het aandeel gebouwen die in de periode 1981- heden gebouwd zijn ten opzichte van het totale aantal gebouwen 32,4%.

Het aandeel gebouwen van voor 1946 ten opzichte van het totale aantal gebouwen bedraagt in Tielt-Winge in 2023 18,4%, in de regio Oost-Brabant is dit 26,0%. De gemeente Tielt-Winge heeft in vergelijking met de regio Oost-Brabant een minder verouderd patrimonium.

Het aantal sociale woningen per 100 huishoudens bedraagt in 2022 in Tielt-Winge 3,5 in de regio Oost-Brabant bedraagt het aantal sociale woningen per 100 huishoudens 4.

In de periode 2014-2022 groeide in de regio Oost-Brabant het aantal sociale woningen per 100 huishoudens van 3,5 naar 4. In de gemeente Tielt-Winge was er in deze periode een groei van 2 naar 3,5. De toename van de sociale woningen vond voornamelijk plaats in de periode 2020-2022 door de bouw van het woonproject Solveld.

Wonen en woonomgeving – betaalbaarheid wonen

De mediaanprijs van de verkopen van alle huizen met 2, 3, 4 of meer gevels (exclusief appartementen) bedraagt in 2022 in Tielt-Winge 335.000 euro.

De mediaanprijs in Tielt-Winge in 2022 voor een open bebouwing bedraagt 342.500 euro. Voor een gesloten of halfopen bebouwing is de mediaanprijs in 2022 320.000 euro.

In 2014 bedroeg de mediaanprijs van huizen met 2, 3, 4 of meer gevels (exclusief appartementen) in Tielt-Winge 225.000. In 2022 is de mediaanprijs voor woningen in Tielt-Winge met 49% toegenomen.

Voor de indicator 'mediaanprijs van de verkoop van appartementen' zijn er geen data beschikbaar voor Tielt-Winge.

In Tielt-Winge bedraagt de gemiddelde huurprijs voor een huis in 2022 862 euro. In 2014 was dit 805 euro.

In 2022 bedraagt de gemiddelde huurprijs voor een appartement 755 euro. In 2014 was dit 680 euro.

Het aandeel van de inwoners voor wie de totale uitgave van het gezin voor de huur of de afbetaling van de lening minstens 30% bedraagt van het gezinsinkomen ligt in Tielt-Winge in 2023 op 13%. 10 % van de eigenaars hebben een woonquote van minstens 30%, bij de huurders is dit 39%. Er is dus duidelijk een groot verschil tussen huurders en eigenaars wat betreft woonbetaalbaarheid.

In de regio Oost- Brabant is het aandeel van de inwoners voor wie de totale uitgave van het gezin voor de huur of de afbetaling van de lening minstens 30% bedraagt van het gezinsinkomen iets hoger dan in Tielt-Winge namelijk 16%. Evenveel eigenaars als in Tielt-Winge hebben een woonquote van minstens 30%, namelijk 10%; bij de huurders ligt dit hoger namelijk 48%.

Het aandeel inwoners dat behoort tot een huishouden met betalingsmoeilijkheden dat de woonkosten niet (op tijd) kan betalen ligt in 2023 in Tielt-Winge op 6%. In regio Oost-Brabant is dit 5%.

In 2020 bedroeg het aandeel huishoudens met betalingsmoeilijkheden voor wonen in Tielt-Winge en regio Oost-Brabant 4,7%. Het aandeel huishoudens met betalingsmoeilijkheden wonen neemt dus licht toe.

Wonen en woonomgeving – voorzieningen en duurzaamheid

Het aandeel inwoners dat beschikt over private buitenruimte aan de woning bedraagt in Tielt-Winge in 2023 98%. In regio Oost-Brabant bedraagt dit 97%.

In 2023 beschikten 97% van de inwoners over een plaats in of aan de woning om fietsen te stallen. In regio Oost-Brabant bedraagt dit 95%.

Een woning is energiezuinig als drie van deze voorzieningen aanwezig zijn: isolatie dak, isolatie muren, dubbel glas en energiezuinige ketel.

Het aandeel inwoners dat woont in een energiezuinige woning bedraagt in 2023 in Tielt-Winge 85%. In de regio Oost-Brabant is dit 77%. In 2017 was het woningbestand slechts voor 50% energiezuinig en dit zowel Tielt-Winge als de regio Oost-Brabant.

Er is dus een sterke toename van het aantal energiezuinige woningen in de gemeente en in de regio. De toename situeert zich voornamelijk in de periode 2017-2020.

Een woning is energierecupererend als één van deze voorzieningen aanwezig is: groendak, zonnepanelen, zonneboiler, warmtepomp, gebruik regenwater.

Het aandeel inwoners van Tielt-Winge dat woont in een energierecupererende woning bedraagt in 2023 65%. In de regio Oost-Brabant is dit 60%.

In 2017 waren er voor Tielt-Winge en regio Oost-Brabant respectievelijk 52% en 42% energierecupererende woningen.

Er is dus een aanzienlijke toename van het aantal energierecupererende woningen in de gemeente en in de regio. De toename situeert zich voornamelijk in de periode 2017-2020. Het aandeel van de eigenaars dat van plan is om de komende vijf jaar te verbouwen of te renoveren bedraagt in 2023 in Tielt-Winge 25%. In de regio Oost-Brabant ligt dit in dezelfde lijn nl. 22%.

Het grotendeel van de inwoners van Tielt-Winge, namelijk 92%, is tevreden over zijn woning bedraagt in 2023. In de regio Oost-Brabant is dit 88%. De tevredenheid over de woning blijft in de periode 2017- 2023 nagenoeg status quo.

Wonen en woonomgeving – tevredenheid woonomgeving

Het aandeel inwoners dat vindt dat het centrum van de gemeente netjes is, bedraagt in 2023 in Tielt-Winge 74%. In de regio Oost-Brabant is dit 80%. Toch vindt 10% van de inwoners van Tielt-Winge dat het centrum van de gemeente er niet netjes bijligt.

Slechts 48% van de inwoners van Tielt-Winge vindt dat de straten en voetpaden in de buurt over het algemeen netjes zijn in 2023. Dit is een afname ten op zichte van 2017, toen vond nog 62% van de inwoners dat de straten en voetpaden in de buurt over het algemeen netjes zijn. In de regio Oost-Brabant is 61% het eens dat de straten en voetpaden in de buurt netjes zijn in 2023. Dit is een zeer lichte daling tegenover 2017, toen waren 64% het hierover eens.

Toch zijn 33% van de inwoners in Tielt-Winge het niet eens met de netheid van de straten en voetpaden in 2023. De regio Oost Brabant doet het een stuk beter, daar is 26% het niet eens met deze stelling.

De grote meerderheid van de inwoners van Tielt-Winge, namelijk 76%, is tevreden over zijn buurt. In de regio Oost-Brabant is dit aandeel iets hoger, namelijk 80%.

Een minderheid van 12% inwoners van Tielt-Winge zegt ontevreden te zijn over de buurt, in de regio Oost-Brabant is dit 10%.

Respectievelijk 10% en 12% van de inwoners van Tielt-Winge en regio Oost-Brabant zeggen neutraal te zijn in verband met tevredenheid over de buurt.

Ten opzichte van 2017 is het aandeel inwoners dat tevreden is over de buurt ongeveer status quo gebleven.

Het aandeel inwoners dat tevreden is over de gemeente, bedraagt in 2023 in Tielt-Winge 59% Dit is een afname ten op zichte van 2017, toen was nog 70% van de inwoners tevreden over zijn gemeente. In de regio Oost-Brabant ligt in 2023 de tevredenheid hoger dan in Tielt-Winge, namelijk 73% van de inwoners is tevreden over zijn gemeente.

In 2023 woont de grote meerderheid van de inwoners van Tielt-Winge, namelijk 86%, graag in de eigen gemeente. In de regio Oost-Brabant is dit 89%.

In 2017 lag het aandeel inwoners dat graag in de gemeente Tielt-Winge woont nog iets hoger, namelijk 88%.

Het aandeel inwoners dat de intentie heeft om in de komende vijf jaar te verhuizen bedraagt in 2023 in Tielt-Winge 16%. Hiervan wil 11% naar een andere gemeente verhuizen en 4% wil binnen de gemeente verhuizen. In de regio Oost-Brabant heeft 11% de intentie om binnen de komende vijf jaar te verhuizen naar een andere gemeente en 8 % wil dit binnen de gemeente.

Een aantal inwoners van Tielt-Winge, namelijk 17%, zegt in de burgerbevraging van 2023 dat ze de afgelopen maand veel hinder in de buurt heeft ondervonden. 51% heeft gemiddeld hinder ervaren en 32% geen of weinig last gehad van hinder.

In de regio Oost-Brabant is dit respectievelijk 16%,45% en 39 % die zeggen dat ze veel, gemiddeld en weinig hinder ondervonden hebben in de afgelopen maand. Het percentage inwoners dat zegt veel of gemiddeld hinder te ondervinden ligt dus iets hoger in Tielt-Winge.

Omgeving – Mobiliteit

De bevolking is relatief ontevreden over het aanbod aan openbaar vervoer. Slechts 49% vindt het aanbod voldoende, de tevredenheid is met 60% in de regio Oost-Brabant een stuk groter, in beide gevallen is de tevredenheid nog gedaald sinds 2020.

Slechts 37% van de ondervraagden vindt dat er in de gemeente veilig kan gefietst worden (In de regio is dat 52%) en slechts 36% vindt dat het voor de kinderen veilig is om zich te verplaatsen naar school. Minder dan in de rest van de regio vindt de bevolking dat er genoeg fietspaden zijn (slechts 40%,in de regio 47%) Ook vindt slechts 33% van de bevolking dat de fietspaden in goede staat zijn in de regio is dit 41%. Hetzelfde geldt voor wat de voetpaden betreft, slechts 38% vindt dat deze zich in goede staat bevinden, voor de regio is dat 44%. Over het algemeen is de tevredenheid over de staat van straten en pleinen ondermaats met 45% voor Tielt-Winge en 57% in de regio. Maar 28% van de inwoners vindt dat er voldoende autoluwe en autovrije zones zijn in Tielt-Winge, dit is een lichte stijging sinds 2020, maar nog zeer weinig. In de regio is dit 43%. Ook fietsenstallingen zijn er te weinig volgens 62% van de inwoners, in de regio is dit 47%.

Uit de bevraging blijkt dat men zich voornamelijk met de wagen verplaatst, zelfs voor korte afstanden, dit is zelfs nog gestegen sinds 2020. Voor verplaatsingen tussen werk of school heeft slechts 6% van de ondervraagden hiervoor het voorbije jaar de fiets genomen (in de regio 20%). Voor verplaatsingen in vrije tijd is het gebruik van de elektrische fiets en de speedpedelec wel aan het toenemen, in Tielt-Winge is dit voor beide 27% en in de regio 42%. Inwoners hun vrije tijd worden er wel verplaatsingen te voet gedaan, dit zit zelfs door 50%, in de regio door 57%. Het bezit van voertuigen met een minder grote of geen uitstoot zit in een stijgende lijn, het bezit van dieselwagens zit in een sterk dalende lijn. Elektrische wagens en hybridewagens zitten in een stijgende trend met 10%, in de regio 16,1%. Met deze stijging is de stijging in laadpunten voor elektrische wagens ook logisch.

Omgeving – Klimaat, natuur en milieu

De resultaten van de bevraging geven aan dat de inwoners van Tielt-Winge meer dan gemiddeld tevreden zijn, 87%, over de natuur en groenvoorzieningen in de gemeente, in de regio is dit 83%. 85% vindt dat er voldoende groen in de buurt is (in de regio 81%).

De tevredenheid over de huisvuilvoorzieningen blijkt voor 69% voldoende te zijn, inwoners moeten mogelijks nog wennen aan het nieuwe Diftar systeem.

(Bron 6 :“SDG-rapport” – provincies.incijfers.be)

Leidingwaterverbruik gaat enkel over het water gefactureerd door waterbedrijven aan huishoudelijke abonnees. De minimum waterbehoefte voor een Vlaams gezin wordt geschat op 90 liter per dag, in Tielt-Winge hebben gezinnen een gemiddeld waterverbruik van 85 liter per dag.

Omgeving – Landbouw

(Bron 6 : “SDG-rapport” – provincies.incijfers.be)

Biologische landbouw in Tielt-Winge is sterk gestegen sinds 2019. De CO2 uitstoot in de landbouw blijft stabiel, de ammoniak emissies schommelen lichtjes en de N2O uitstoot daalt elk jaar. De consumptie van biologische producten, lokale groenten of fruit en seizoensgroenten is in Tielt-Winge terug sterk gedaald na corona. De consumptie van vegetarische voeding is hetzelfde gebleven.

1.2.5 Cultuur en vrije tijd

Cultuur en vrije tijd – Cultuur en bibliotheek

Culturele voorzieningen zijn plaatsen waar men cultuur kan maken en beleven zoals bibliotheek, theater en musea.

33% van onze inwoners is ontevreden over de culturele voorzieningen terwijl 42% hierover tevreden is. In de referentieregio gaat het om 19% ontevredenheid en 61% tevreden inwoners.

Hieronder een vergelijking van het aantal ontleningen in de bibliotheek van Tielt-Winge binnen haar bibliotheekcollectie (op papier gedrukte of audiovisuele exemplaren) naar doelgroep jeugd en volwassenen.

Voor volwassenen gedrukt zijn dat er 88,6 per 100 inwoners tegenover 87,6 per 100 inwoners in de regio Oost-Brabant. Dit betreft quasi gelijke uitleningen. Voor de jeugd gedrukt betreft dit 195,2 per 100 inwoners tegenover 149,2 per 100 inwoners in de referentieregio, hier doen we het een stuk beter.

64% van de inwoners van Tielt-Winge heeft de bibliotheek niet bezocht het afgelopen jaar (2023) tegenover 34% wel waarvan 28% tot 12 keer en 8% meer dan 12 keer. 80% van de inwoners gaat ook niet naar een bibliotheek in een andere gemeente terwijl 20% wel.

In de referentieregio heeft het afgelopen jaar 53% van de inwoners hun bibliotheek niet bezocht tegenover 45% wel. 80% van de inwoners uit de regio gaat niet naar een andere bibliotheek buiten hun eigen gemeente, 20% doet dat wel, hetzelfde aantal als bij ons.

In Tielt-Winge is 75% van de inwoners tevreden over de bibliotheekvoorzieningen, 8% ontevreden en 17% neutraal. In de referentieregio is 84% van de inwoners tevreden over hun bibliotheekvoorzieningen, 5% ontevreden en 11% neutraal.

(Bron 8 : vrijetijdsmonitor)

Het totaal aantal digitale materialen in de bibliotheek van Tielt-Winge bedraagt 48,22 per 10.000 inwoners tegenover 602,93 materialen in de referentieregio. Dit is een aanzienlijk lager getal. Het gaat voornamelijk over digitale diensten zoals Gopress krantenartikels, kiosk kranten, Fundels AVI- en prentenboeken, cloud Library.

In Tielt-Winge zijn er in de bibliotheek 1,85 toestellen per 10.000 inwoners beschikbaar, in de referentieregio is dat 2,86 toestellen. In de loop van 2023 is 1 van de 2 toestellen gesneuveld en niet vervangen dus hier scoren we aanzienlijk minder tegenover de referentieregio.

In Tielt-Winge zijn er 1543,17 actieve leners per 10.000 inwoners tegenover 1873,18 in de regio. Hiervan zijn er 332,93 leners van de jeugdcollectie tegenover 599,47 in de

regio en 1210,24 voor de volwassenencollectie tegenover 1273,70 in de regio. De leners voor de volwassenen zijn quasi gelijk, bij de jeugd is er een verschil dat verklaard kan worden doordat de scholen een klaskaart krijgen per klas en niet een abonnement per leerling.

Er zijn 919,97 gebruikers met een Mijn Bibliotheek-profiel tegenover 1109,71 in de regio per 10.000 inwoners.

In Tielt-Winge heeft de bibliotheek een totaal van 17,62 activiteiten per 10.000 inwoners tegenover 11,88 activiteiten in de referentieregio.

In Tielt-Winge zijn er 1,85 vrijwilligers per 10.000 inwoners tegenover in de regio 5,54 vrijwilligers.

In Tielt-Winge telden we per 10.000 inwoners 17.620,33 bibliotheekbezoeken tegenover 16.441,14 per 10.000 inwoners in de referentieregio.

(Bron 8 : vrijetijdsmonitor)

Er werden in totaal 215,15 culturele activiteiten per 10.000 inwoners georganiseerd in onze gemeente (geregistreerde activiteiten op Uit in Vlaanderen). In de referentieregio was dit 215,33. In totaal werden er 232 activiteiten geregistreerd op Uit in Vlaanderen in 2021. Dit is geen algemeen totaal want niet alle activiteiten worden immers ingevoerd op Uit in Vlaanderen. 31% van de inwoners nam in 2023 deel aan culturele activiteiten in onze gemeente (omvat alle activiteiten die geregistreerd staan op Uit in Vlaanderen). In de regio gaat het om 41%.

Cultuur en vrije tijd – vrije tijd

In 2020 waren 30,6 per 1000 inwoners van Tielt-Winge lid van een amateurkunstenvereniging. Hiermee scoort onze gemeente beduidend hoger dan het gemiddelde in de referentieregio (23,5). Amateurkunstenverenigingen omvatten onze harmonies, fanfares, koren, de fotografeervereniging en de kunstkring.

234,3 op 1000 inwoners (1 op 4) gaven aan lid te zijn van een socio culturele vereniging. Ook hier scoort onze gemeente ver boven het gemiddelde van de referentieregio waarbij 159,4 inwoners op 1000 aangesloten zijn bij een socio-culturele vereniging.

Dezelfde trend zien we in het aantal leden aangesloten bij een jeugdbeweging. In 2021 waren 123,6 inwoners op de 1000 aangesloten bij een jeugdbeweging. In de referentieregio waren dat er 77 op 1000. Het verenigingsleven doet het bij ons daarmee een stuk beter dan in de referentieregio.

In 2023 werd gepeild naar de tevredenheid in verband met jongerenvoorzieningen. Slechts 44% van de Tielt-Wingse jongeren is tevreden over onze jongerenvoorzieningen. Een trend die ook bevestigd wordt in de referentieregio met 48% tevredenheid.

De gemeente- en stadsmonitor toont aan dat bij de meting van 2023 slechts 47% van de doelgroep vindt dat er voldoende activiteiten voor kinderen en jongeren worden georganiseerd in onze gemeente. Dit tegenover 54% in de referentieregio.

Anderzijds vinden onze senioren met 54% dat er voldoende activiteiten voor hun worden georganiseerd. Dit cijfer ligt hoger dan dat in de referentieregio (48%).

(Bron 8 : vrijetijdsmonitor)

Het gemiddeld aantal deelnemers per theatervoorstelling in De Maere was in 2021: 148,38 per 10.000 inwoners. In de referentieregio ligt dit cijfer op 215,54. Dit valt te verklaren door de fel geconcentreerde aanwezigheid in onze onmiddellijke nabijheid van zes cultuur- en gemeenschapscentra met een uitgebreide programmatie (Tienen, Aarschot, Leuven, Diest, Bierbeek en Scherpenheuvel-Zichem).

Cultuur en vrije tijd - Sport

Per 1000 inwoners telden we in 2022, 2,6 sportclubs. Ongeveer het gemiddelde van de referentieregio.

In 2020 waren per 1000 inwoners 222,7 inwoners aangesloten bij een sportclub. Even veel als in de referentieregio.

Momenteel sport ongeveer 53% van onze inwoners regelmatig (minstens een keer per week). In de referentieregio ligt dit op 60%.

In Tielt-Winge is per 1000 inwoners evenveel sportinfrastructuur als in de referentieregio.

53% van de Tielt-Wingenaars doet minstens wekelijks aan sport, in de regio is dit 60%.

20% van de Tielt-Wingenaars doet nooit aan sport, tegenover 18% in de referentieregio.

In 2023 maakte 13% van onze inwoners meer dan 12 keer gebruik van de sportaccommodatie in onze gemeente en 20% maakte gebruik van de sportaccommodatie in een andere gemeente.

Slechts 51% van onze inwoners is tevreden over de sportvoorzieningen in onze gemeente. In de referentieregio ligt dit percentage aanzienlijk hoger namelijk op 70%.

Cultuur en vrije tijd – Toerisme

(Bron 7 : provincies.incijfers.be)

In 2022 werden er 20.938 overnachtingen in logies genoteerd in Tielt-Winge.

In het Hageland telde men 231.014 overnachtingen. Alleen Aarschot, Diest en Bekkevoort doen beter.

Van de mensen die hier bleven overnachten was 78,6% Belg en 21,4% niet-Belg.

Tielt-Winge telt 45,8 kilometer recreatief fietsnetwerk, wat neerkomt op 5,6% van het volledige recreatieve fietsnetwerk in het Hageland (817,10 kilometer).

(Bron 8 : vrijetijdsmonitor)

In onze gemeente organiseren de musea jaarlijks 4 activiteiten per 1000 inwoners.

1.2.6 Samenleven

Samenleven – Buurt en betrokkenheid

44% van de inwoners van Tielt-Winge vindt dat er een sterk sociaal weefsel is in de buurt tegenover 49% in de regio. 42% vindt het een matig sociaal weefsel tegenover 39% in de regio.

78% van de Tielt-Wingenaars is tevreden over het contact in de buurt tegenover 80% in de regio.

86% voelt zich thuis in de buurt tegenover 87% in de regio.

In 2023 voelde 12% zich actief betrokken om in de buurt of de gemeente iets te verbeteren (17% in de regio). 37% is helemaal niet actief betrokken wat overeenkomt met de regio.

Er is een dalende trend merkbaar in het aantal bewoners dat actief betrokken is in een bewonersgroep, dit merken we ook in de regio (Tielt-Winge 4%, regio 7%).

59% van onze inwoners is aangesloten bij een vereniging (in de referentieregio bedraagt dit 58%).

12% van onze inwoners doet vrijwilligerswerk (we zien een dalende trend). In de referentieregio is dit 18%.

55% van onze inwoners vindt dat er voldoende ontmoetingsplaatsen zijn (64% in de referentieregio). Iets minder dan 33% vindt dat er onvoldoende ontmoetingsplaatsen zijn in Tielt-Winge.

(Bron 8 : vrijetijdsmonitor)

In 2021 bereikten we 6.777,33 op de 10.000 inwoners met het vrijetijdsaanbod (zowel in organisatie van verenigingen, particulieren als gemeente). In de referentieregio lag dit op 6.473,93 per 10.000 inwoners).

1/3 van onze inwoners woonde al wel eens een buurtactiviteit bij.

Samenleven – Veiligheid en buurthinder

Sinds 2017 is er een dalende trend waarneembaar in de geregistreerde criminaliteit in Tielt-Winge van 46 naar 34,8 feiten per 1000 inwoners. Deze trend is ook merkbaar in de regio, echter liggen de cijfers hoger dan in Tielt-Winge (58,4 feiten per 1000 inwoners).

Er is een shift in het type misdrijven zichtbaar waarbij de corona-crisis zorgt voor minder diefstallen en afpersing maar meer andere feiten.

Globaal gezien voelt de Tielt-Wingenaar zich veilig in de gemeente, net zoals de rest van de regio.

Milieuhinder situeert zich vooral bij zwervuil waar toch 44% van de mensen aangeeft hier vaak hinder van te ondervinden. Dat is meer dan de regio (32%) en lijkt ons toe te schijven aan het landelijke karakter van Tielt-Winge waar vaak gewandeld en gefietst wordt. Ook hinder door dieren ligt hoger dan de regio, maar hinder door hondenpoep is dan weer minder.

De stijgingen van deze cijfers vertonen ook een piek in het corona-jaar 2020 waar iedereen aangewezen was op wandelen als bijna enige vorm van recreatie.

Bij lawaaihinder liggen de cijfers quasi gelijk met de regio. Ook hier is een piek te zien in het corona-jaar 2020.

Hinder van vandalisme en drugsdealing liggen laag. 85% van de inwoners geeft aan nooit of zelden hinder te ondervinden van vandalisme en 93% ondervindt nooit of zelden hinder van drugsdealing.

1.2.7 Lokaal bestuur

Lokaal bestuur - Dienstverlening

Uit de bevraging bleek dat Tielt-Winge beduidend minder goed dan de referentieregio scoort betreffende de tevredenheid over digitale dienstverlening. 41% van de inwoners van Tielt-Winge is tevreden terwijl de referentieregio 66% tevreden is. Deze bevindingen liggen in lijn met de vorige bevraging zowel voor het gemiddelde van de referentieregio als het gemiddeld van Tielt-Winge.

Qua tevredenheid over loketvoorzieningen is 52% tevreden tegenover de tevredenheid van de referentieregio 68% scoort.

44% van de inwoners van Tielt-Winge voelen zich voldoende geïnformeerd, bij de referentiegroep voelen 55% van de inwoners zich voldoende geïnformeerd. Uit de bevraging blijkt dat de burger zich nu veel minder goed geïnformeerd voelt over de activiteiten georganiseerd door en in de gemeente dan tijdens de vorige bevraging (44% nu tegenover 72 % in de vorige bevraging).

Tielt-Winge scoort beduidend minder goed dan de referentieregio over betreffende de communicatie van het gemeentebestuur. In Tielt-Winge is 40% tevreden terwijl dit in de referentieregio 55% is.

De bevraging/participatie van bewoners scoort zowel in Tielt-Winge als in de referentieregio beduidend laag. In Tielt-Winge voelen 22% van de inwoners zich voldoende geconsulteerd terwijl dit in de referentieregio 31% is.

Lokaal bestuur - Personeel

In Tielt-Winge zijn er 12,7 VTE tewerkgesteld (17,1 koppen) per 1000 inwoners terwijl er in de referentieregio 10,7 VTE (13,8 koppen) tewerkgesteld zijn per 1000 inwoners.

16% van de personeelsleden bij het lokaal bestuur zijn vastbenoemd terwijl dit in de referentieregio 32,4% is. 84% van de personeelsleden zijn contractueel terwijl dit in de referentieregio 67,6% is.

24% van de personeelsleden bij het lokaal bestuur Tielt-Winge is jonger dan 35 jaar, 52,6% situeert zich tussen de leeftijd van 35 en 54 jaar en 23,3 % is ouder dan 54 jaar. Helaas kunnen we dit niet vergelijken met de referentieregio.

95,8% van de personeelsleden bij het lokaal bestuur Tielt-Winge is van Belgische herkomst, 4,2% is van buitenlandse herkomst. Ook dit kunnen we niet vergelijken met de referentieregio.

Lokaal bestuur - Vertrouwen in bestuur en politie

18% van de inwoners van Tielt-Winge heeft vertrouwen in het gemeentebestuur, dit ligt een stuk lager dan de 31% van de referentieregio.

11% van de inwoners van Tielt-Winge heeft vertrouwen in de Vlaamse Overheid, dit ligt in lijn met de 16% van de referentieregio.

10% van de inwoners van Tielt-Winge heeft vertrouwen in de federale overheid, dit ligt ook in lijn met de 15% van de referentieregio.

16% van de inwoners van Tielt-Winge heeft vertrouwen in de Europese overheid, ook dit ligt in lijn met de 22% van de referentieregio.

43% van de inwoners van Tielt-Winge heeft vertrouwen in de politie wat bijna gelijklopend is met de 46% van de referentieregio.

Lokaal bestuur - Financiën

Het belastingtarief van de aanvullende personenbelasting bedraagt in 2022 in Tielt-Winge 7,9%. Dit is hoger dan het gemiddelde in de regio met 7,5%. De ontvangsten uit deze aanvullende personenbelasting bedroegen in 2022 in Tielt-Winge 411,17 euro per inwoner, wat in de lijn ligt met het gemiddelde van de regio van 412,89 euro per inwoner.

Het belastingtarief werd in Tielt-Winge in 2022 verlaagd van 8,5% naar 7,9% ter compensatie van de invoering van het Diftarsysteem (voor afvalverwerking).

De opcentiemen op onroerende voorheffing bedragen in 2022 in Tielt-Winge 850 opcentiemen tegenover 800 als gemiddelde van de regio. De ontvangsten uit deze opcentiemen bedragen in Tielt-Winge echter maar 254,84 euro per inwoner tegenover 378,90 euro als gemiddelde in de regio. Het landelijk karakter van Tielt-Winge speelt hierin waarschijnlijk een grote rol. In de voorbije 10 jaar zijn deze ontvangsten licht gestegen, maar minder sterk dan in de regio.

De autofinancieringsmarge is het verschil tussen enerzijds het deel van de ontvangsten en uitgaven uit de exploitatie dat gebruikt kan worden voor de vereffening van de netto periodieke leningsuitgaven, en anderzijds de netto periodieke leningsuitgaven (aflossingen van leningen). Ze geeft weer of de financiën van het bestuur op een structurele manier in evenwicht zijn en duidt aan of het bestuur in staat is de leningslasten (aflossingen van kapitaal en intresten) te dragen met het overschot uit de gewone werking (het exploitatiesaldo).

De autofinancieringsmarge bedraagt in 2022 in Tielt-Winge 203,35 euro per inwoner, wat bijna het dubbele is van het gemiddelde in de regio van 104,32 euro.

De autofinancieringsmarge is in de voorbije 10 jaar sterk gestegen. Tielt-Winge heeft dan ook een meer dan gezonde autofinancieringsmarge, die ruimte laat voor nieuwe investeringen, gefinancierd met of zonder nieuwe leningen.

Financiële schulden zijn de schulden van leningen en dergelijke. De financiële schuld bedraagt in 2022 in Tielt-Winge 1.063,34 euro per inwoner. Dit is iets minder dan het gemiddelde van de regio met 1.190,65 euro. In de voorbije 10 jaar daalde in Tielt-Winge de schuld met ongeveer de helft. Leningen werden afgelost en er werden in de voorbije 8 jaar geen nieuwe schulden aangegaan. Zo kwamen we in Tielt-Winge van een hoge schuldgraad naar een normale schuldgraad.

Bron 2 : Rapport "Jouw gemeentescan" – ABB gemeentemonitor – pdf bijlage 2

Bron 6 : "SDG-rapport" – provincies.incijfers.be – internet website via link

<https://provincies.incijfers.be/dashboard/sdg-indicatoren/>

Bron 7 : Provincies.incijfers.be – internet website via link <https://provincies.incijfers.be/databank>

Bron 8 : Lokale Vrijetijdsmonitor – Vlaamse overheid – internet website via link

<https://www.vlaanderen.be/vrijetijdsmonitor/nl/alle-themas>

1.3 ABB-gemeentemonitor : integratiescan

Het rapport 'Jouw lokale integratiescan' is een selectie van indicatoren uit de gemeente- en stadsmonitor die specifiek de lokale situatie omtrent integratie in beeld brengt. Het rapport informeert over:

- de omvang en de samenstelling van de groep vreemdelingen, personen van buitenlandse herkomst en nieuwkomers;
- de maatschappelijke positie van die groep op het vlak van werk, onderwijs, wonen, armoede en maatschappelijke participatie.

De lokale integratiescan is gebaseerd op cijfergegevens uit centrale Vlaamse en federale databanken (registerdatabanken), aangevuld met indicatoren van de burgerbevraging gemeente- en stadsmonitor. De lokale integratiescan telt 62 indicatoren, verspreid over zes thema's. De indicatoren worden hieronder besproken, ondergedeeld in de 6 thema's.

Demografie

Een eerste indicator voor de diversiteit van de bevolking, is het aantal vreemdelingen of personen die momenteel niet de Belgische nationaliteit hebben. Voor Tielt-Winge spreken we over 608 personen of 5,3 % van het aantal inwoners. Als we dit vergelijken met de benchmark scoort Tielt-Winge beduidend lager dan het Vlaams Gewest met 10,5%. Het merendeel van de vreemdelingen binnen Tielt-Winge is jonger dan 49 jaar. Een andere groep van vreemdelingen (1513 personen) is deze die de Belgische nationaliteit hebben verworven in de loop der jaren. Volgens de integratiescan zijn er 60 verschillende nationaliteiten aanwezig in Tielt-Winge. Het merendeel van de personen met een buitenlandse herkomst is niet-EU naar herkomstgroep toe. In 2022 zijn 10,8 vreemdelingen ten overstaan van 1000 inwoners van een andere Belgische gemeente naar Tielt-Winge gekomen. Weinige vreemdelingen (4,8 vreemdelingen/1000 inwoners) gevestigd in Tielt-Winge kijken uit naar een andere Belgische gemeente. Klaarblijkelijk wordt Tielt-Winge aanzien als een aantrekkelijke woonplaats en kan als uitwijkgebied gezien worden van de steden. Als we kijken naar het migratiesaldo (verhuisbewegingen) van vreemdelingen kunnen we stellen dat er meer inwijkingen zijn dan uitwijkingen in Tielt-Winge.

Inburgering

Meerderjarige nieuwkomers zijn personen die zich recent, voor het eerst en voor langere duur in Vlaanderen komen vestigen. In Tielt-Winge zijn dat 45 personen waarvan 24,4 % verplicht een inburgeringstraject moet volgen. Een aantal groepen zijn effectief vrijgesteld van het volgen van een inburgeringstraject (Nieuwkomers vanaf 65 jaar, ernstig ziek of handicap, arbeidsmigranten,). 64,4 % van het aandeel meerderjarige nieuwkomers bevindt zich in de leeftijdscategorie 18-34 jaar. 40% van de meerderjarige nieuwkomers heeft een statuut van arbeidsmigrant, 31% heeft het statuut gezinshereniger. In 2022 hebben 11 van de 45 meerderjarige nieuwkomers effectief een inburgeringscontract ondertekend. De overgrote meerderheid hiervan (72,7%) is Derdelander. Voor 63,6 % van de 11 inburgeraars werd dit opgelegd. In 2022 hebben in Tielt-Winge 9 personen het inburgeringsattest behaald. Dat zijn mensen die het volledige traject hebben doorlopen en de doelstellingen hebben behaald.

Werk

De werkzaamheidsgraad in Tielt-Winge geeft aan dat in de leeftijdsgroep van 20 t/m 64 jaar 80,6% van de Belgen aan het werk is. Voor de personen die uit een niet-EU land komen is de werkzaamheidsgraad slechts 57,6% . Dit is opmerkelijk en ligt in dezelfde lijn als de benchmark Vlaams Gewest.

Het aandeel werkenden in de bevolking in de leeftijdsgroep 50 t/m 64 jaar geeft weer dat 74 % van de inwoners van Belgische herkomst in Tielt-Winge nog effectief aan het werk is, de inwoners van EU herkomst in dezelfde leeftijdscategorie kloppen af op 79%. Als we daarentegen kijken naar de inwoners met een herkomst van een niet-EU land stellen we vast dat slechts 47,6% aan het werk is. .

In Tielt-Winge bestaat het grootste aandeel werklozen in de beroepsbevolking (som van werkenden en werklozen) 15 tot en met 64 jaar naar herkomstgroep uit inwoners van een niet-EU land (7,6%), terwijl dit voor de inwoners met herkomst België 2% bedraagt. Deze verhouding is ook op het niveau van de benchmark vast te stellen.

Wat het dagloon betreft is er op te merken dat de inwoners uit een niet-EU land aan het laagste loon werken (34%). Het is opvallend dat 7,6% van de inwoners met een niet-EU herkomst werken volgens een zogenaamd speciaal regime (seizoensarbeid, interim contracten, gelegenheidsarbeid,...) terwijl dit slechts 1,4 % bedraagt voor inwoners met een Belgische herkomst.

Onderwijs en vorming

Bij het aantal leerlingen in het gewoon secundair onderwijs in Tielt-Winge spreekt 89,4% de Nederlandse taal thuis, 10,6% doet dit niet. Als we kijken naar het aantal leerlingen dat ingeschreven is in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, die woonachtig zijn in Tielt-Winge, is bij 28,6% de Nederlandse taal niet de thuisstaal. Anderstalige nieuwkomers in de gemeente Tielt-Winge worden allen georiënteerd naar de OnthaalKlas voor Anderstalige Nieuwkomers (OKAN) klas. In Tielt-Winge heeft 77,8 % van het aantal cursisten dat volwassenenonderwijs volgt de Belgische nationaliteit.

Wonen, Armoede en Lokaal Bestuur

0,7% van de huurders in Tielt-Winge met Belgische nationaliteit huurt een sociale woning. Van de huurders met een niet EU-nationaliteit binnen Tielt-Winge is 10,1% gehuisvest in een sociale woning in Tielt-Winge. Het aandeel personen van 0-59 jaar dat leeft in een gezin waarvan de werkintensiteit zeer laag is, bedraagt 27,8% in de groep van niet EU-burgers in onze gemeente. Hiermee overschrijden we ruimschoots de benchmark binnen het Vlaams gewest. Het activeringswerk binnen het lokaal bestuur staat nog voor grote uitdagingen. In de categorie personen met een (equivalent) leefloon is de vaststelling eveneens dat de niet EU-burgers het grootste aandeel hebben. Ook hier wordt de benchmark van het Vlaams Gewest overschreden. Het aantal personeelsleden van buitenlandse herkomst in het personeelsbestand van de gemeente bedraagt 4,2% in Tielt-Winge.

Samenleven

Uit een burgerbevraging over de houding van de inwoners van Tielt-Winge tegenover diversiteit, in het bijzonder de aanwezigheid van personen van verschillende herkomst, blijkt dat de bevindingen over het samenleven met deze doelgroep niet afwijkt ten overstaan van de benchmark. Er zijn geen sterk afwijkende resultaten vast te stellen. Wat het aspect diversiteit en intensiteit van contacten betreft is het opvallend dat de inwoners zeer beperkte contacten hebben met mensen van niet-Belgische herkomst.

Bron 3 : Rapport "Jouw lokale integratiescan" – ABB gemeentemonitor – pdf bijlage 3

1.4 Bestuurskrachtanalyse

De gemeenten Bekkevoort, Geetbets, Kortenaken en Tielt-Winge hebben een bestuurskrachtanalyse laten uitvoeren. Ze wensten de huidige bestuurskracht in kaart te brengen en te onderzoeken welke bovenlokale synergiën er, binnen welke vormen, er zouden kunnen zijn.

Bestuurskracht kan omschreven worden als "vermogen of de ambtelijke, strategische, operationele en financiële capaciteit om als bestuur de gewenste maatschappelijke ontwikkelingen en bijhorende effecten te realiseren en om de dienstverlening en taken goed uit te voeren".

De toenemende druk op de bestuurskracht, die voor quasi elk lokaal bestuur lijkt te gelden, lijkt extra van toepassing te zijn op kleine gemeenten. De basisopdracht is voor elke gemeente dezelfde: zorgen voor een vlotte interne organisatie, ondersteuning van het beleid, voorzien van de – decretaal verplichte – basisdienstverlening naar de burgers toe,... In kleine gemeenten werpen die kerntaken een relatief zwaarder gewicht op de gemeentelijke organisatie.

Daarbij komt dat gemeenten met veel open ruimte relatief gezien minder middelen ontvangen uit het Gemeentefonds. Daar staat tegenover dat kleine, landelijke gemeenten doorgaans beschikken over een uitgebreid wegennet, dat niettemin goed onderhouden dient te worden, met alle kosten die dat met zich meebrengt.

Omgevingsgerelateerde ontwikkelingen

Tielt-Winge wordt ingedeeld in de cluster "woongemeenten met hogere inkomens". Met een bebouwde oppervlakte van 14,9% van de totale oppervlakte is het ook eerder een landelijke gemeente. Tielt-Winge is de dichtstbevolkte gemeente ten opzichte van de andere gemeenten in de bestuurskrachtanalyse. Enkele belangrijke verkeersassen, met name de E314 en de N2, doorkruisen de gemeente waardoor het een vlot bereikbare en doorrijdbare gemeente is. Het maakt het voor de inwoners eenvoudig om over de gemeentegrenzen heen uit te gaan werken. Dit komt ook duidelijk naar voor met een jobratio van 42,2% (ten opzichte van 73,6% van het Vlaamse gemiddelde). Voor een woongemeente is dit niet uitzonderlijk. Vooral de uitgaande pendelintensiteit is hoog, zo werkt 90,5% van de inwoners niet in de eigen gemeente. De arbeid gerelateerde pendelstromen zijn voornamelijk gericht op Leuven. Wat de onderwijs gerelateerde pendelstromen betreft merken we een oriëntatie op richting Aarschot en Lubbeek. De economische activiteit is in Tielt-Winge laag. Het winkelcentrum Gouden Kruispunt is

een belangrijk regionaal handelsknooppunt. Het ontwikkelen van fiscale inkomstenbronnen zoals bedrijventerreinen of dichtbevolkte centra is weinig waarschijnlijk waardoor de financiële opportuniteiten beperkt zijn. Het landelijke en uitgestrekte grondgebied brengt ook grote uitdagingen met zich mee op vlak van wegen en rioleringen. De rioleringsgraad ligt in Tielt-Winge lager dan het Vlaams gemiddelde. Er wordt de laatste jaren ingezet op het opkrikken van de rioleringsgraad, maar er ligt toch nog een grote inhaalbeweging in het verschiet. Dit gaat gepaard met grote investeringen. Ondertussen klopt dit maar deels meer; er blijkt een groot probleem in het berekeningsmodel van de rioleringsgraad waar de riolering van Fluvius in het programma niet aansluit op die van Aquafin waardoor ze niet worden meegeteld in de rioleringsgraad. Fluvius werkt hier aan maar alles dient handmatig te gebeuren.

Strategische planning

Vanuit de stuurgroep Organisatiebeheersing wordt ingezet op organisatiebeheersing, al blijkt het niet eenvoudig om organisatiebeheersing structureel in te bedden in de werking. De voorbije jaren werden er aanzienlijke stappen gezet op het vlak van digitalisering van de dienstverlening, wat ook in de toekomst nog een speerpunt blijft. De realisatie van het meerjarenplan lijkt soms te worden doorkruist door bijkomende projecten waardoor de uitrol van de geplande projecten, actieplannen en acties in het gedrang komt. Vooral wanneer het aankomt op grote projecten gekoppeld aan prioritaire beleidsdoelstellingen houdt dit risico's in. Tegelijk kunnen deze bijkomende projecten een accurate inschatting van de werklast bij de administratie vertroebelen. Het merendeel van het investeringsbudget is gekoppeld aan grote projecten in kader van wegen en waterlopen, wat maakt dat de eigen beleidsimpact daarop eerder beperkt is. Met betrekking tot thema's als Vrije Tijd en Cultuur lijkt de organisatie zich bewust van de beperkte beleidsruimte en beperkte middelen die in een kleine, landelijke gemeente aan deze thema's besteed kan worden. Traditioneel één van de historische speerpunten in Tielt-Winge is het aanbod en dienstverlening op het vlak van zorg en welzijn. Een bijzonder aandachtspunt lijkt daarbij het onevenwicht dat zou kunnen ontstaan door een afbouw van de personeelsbezetting, terwijl de geboden dienstverlening op hetzelfde niveau zou blijven.

De operationele afstand tussen beleid en administratie lijkt eerder klein te zijn, wat kan leiden tot een erg operationele betrokkenheid van het beleid, en mogelijk een drempel zou kunnen vormen tot een constructieve en effectieve dienstoverschrijdende (project)werking. Het is aangewezen om verder in te zetten op de voorbereiding, aanpak en opvolging van subsidieprojecten en –dossiers, en rapportering en projectopvolging in het algemeen.

De dienstverlening naar de burger toe werd de voorbije jaren kritisch tegen het licht gehouden. Hoewel het beleid actief peilt naar de noden, wensen en verwachtingen van de burger, lijkt het niet vanzelfsprekend om participatie als beleidsinstrument structureel op te nemen.

De eerder troebele grenzen tussen lange termijndenken en korte termijndenken lijken de strategische capaciteit onder druk te zetten. Gezien de veelheid en complexiteit van uitdagingen die zich nu en de volgende jaren aan lokale besturen zullen aandienen,

vormt het consistent bewaken van de lange termijnstrategie en –visie een cruciaal aandachtspunt van de werking van het lokaal bestuur.

Interne organisatie

Het organogram is actueel al is het invullen niet evident, onder meer door de beperkte schaal van de organisatie en de beperkte doorgroeimogelijkheden. Tegelijk ondervindt de organisatie de concurrentie op de lokale arbeidsmarkt zoals onder meer groot personeelsverloop en stoeve aanwerving.

De organisatie heeft ook nog éénmansdiensten en functies zonder directe back-up, wat een aanzienlijk risico inhoudt met het oog op de continuïteit van de dienstverlening.

Het inzetten op de ontwikkeling van leidinggevende vaardigheden is aangewezen. In het managementteam lijkt nog sterker ingezet te kunnen worden op de communicatie(doorstroom) naar de personeelsleden toe en de aanpak en opvolging van (dienstoverschrijdende) projecten.

Personeelsbeleid

Een aantal keuzes van het bestuur hebben een invloed op het personeelsbestand. Zo wordt er bijvoorbeeld zeer duidelijk gekozen voor een uitgebreide sociale dienstverlening in eigen beheer. Dit zorgt ervoor dat er beduidend meer VTE's per 1.000 inwoners in dienst zijn. Meer personeel in dienst betekent ook meer taken voor de ondersteunende diensten. In tegenstelling tot wat men zou verwachten, worden deze extra VTE's niet gecompenseerd bij de ondersteunende diensten. Dit wijst erop dat men zeer efficiënt werkt met de medewerkers die voorhanden zijn, maar het zet ook extra druk.

Het managementteam en CBS zijn overtuigd van het belang van een professioneel personeelsbeleid en zetten er samen op in. Tielt-Winge zit reeds een aantal jaren een 5 à 6% boven het Vlaamse gemiddelde wat betreft personeelskosten. De verklaring van deze hogere percentages is te vinden bij de aard van de dienstverlening en het uitgebreidere organogram omwille van opname van de personeelsleden van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (Vb.Hartje Hageland en Sacha). De stijging van loonkost, de uitbreiding van de bevoegdheden van lokale besturen en de huidige en toekomstige evolutie van de index zorgen ervoor dat de druk op deze kosten enkel zal toenemen.

De organisatie staat open voor interne mobiliteit, en stelt personeelsleden in staat een andere functie binnen de organisatie op te nemen. Als bestuur probeert men in de mate van het mogelijke in te zetten op het aan zich binden van haar personeelsleden. Dit is echter niet eenvoudig gezien de beperkte opties die er zijn ten opzichte van de privémarkt en de weinige doorgroeimogelijkheden die men kan bieden.

De personeelsleden zijn over het algemeen relatief gezien duidelijk jonger dan in vergelijkbare gemeenten. Bovendien zijn er ook veel jonge leidinggevendenden, voornamelijk in het domein Mens. De bezetting binnen het domein Ruimte wijst erop dat er sterk wordt ingezet op het onderhoud van het gemeentelijk patrimonium.

In het bestuur zijn er duidelijk minder VTE op A-niveau aanwezig. Ook op D-niveau ligt het percentage VTE beduidend lager. Het aandeel personeelsleden tussen 30 en 39

jaar is relatief groot. Het aandeel personeelsleden tussen 50 en 59 is kleiner dan gemiddeld. Binnen de domeinen Ondersteunende Diensten en Ruimte zijn de personeelsleden jonger dan gemiddeld.

De ambtelijke capaciteit lijkt op dit moment nog tegemoet te kunnen komen aan de grootte van de opdracht. Niettemin lijkt de druk op de ambtelijke capaciteit voelbaar te zijn toegenomen, waardoor de ambtelijke groei- en ontwikkelingsmarge voor de organisatie steeds beperkter lijkt te worden.

Financiën en fiscaliteit

Tielt-Winge heeft een budgettair overschot van 333 euro per inwoner per jaar. Dit duidt erop dat er reserves zijn om een aantal crisissen op te vangen en het beleid aan te passen als de noodzaak zich voordoet. Het exploitatieresultaat bedraagt 256 euro per inwoner per jaar. Dit wijst erop dat men een gezonde gemeentelijke werking heeft die voldoende middelen genereert om opnieuw te investeren. Die investeringen gebeuren voornamelijk op het vlak van infrastructuur. Tielt-Winge haalt beduidend minder investeringssubsidies binnen dan de andere gemeenten. Dit kan meerdere verklaringen hebben, waaronder de discrepantie tussen de beschikbare subsidies en de gemaakte beleidskeuzes. Subsidiemanagement lijkt een thema te zijn waar nog groeimarge is. De autofinancieringsmarge zal 88 euro per inwoner op het einde van 2025 bedragen. Dit toont aan dat extra leningen zou kunnen opgenomen worden en deze met eigen opbrengsten gedekt kunnen worden. Het evenwicht op financieel vlak zit goed, aangezien de gewone gemeentelijke werking de opname van leningen gemakkelijk kan dragen. Tielt-Winge heeft een solvabiliteit van 63%. Daartegenover staat een schuldgraad van 37%. De verhouding tussen schulden en eigen middelen is bijgevolg goed. De rentabiliteit ligt op 18%. Deze hoge score toont aan dat men de operationele uitgaven onder controle heeft en deze kan plaatsen ten opzichte van mooie inkomsten.

Participatie en communicatie

In Tielt-Winge wordt erg ingezet op burgers nabijheid en het betrekken van de burger bij het beleid. De participatie gebeurt via onder meer de verplichte adviesraden. Daarnaast communiceert het bestuur via de klassieke (infoblad) en sociale mediakanalen. Via de gemeentelijke website wordt eerder beperkt met de burger gecommuniceerd. Het bestuur is zich bewust van een lagere score op vlak van consultatie, communicatie en informatie en heeft ingezet op een vernieuwing van het onthaal in het gemeentehuis, een klantencharter en een digitale dienstverlening.

Bron 4 : "Bestuurskrachtanalyse - rapport Tielt-Winge" – pdf bijlage 4

1.5 Omgevingsanalyse ELZ Demerland

In bijlage 5 (bron 5) vinden we de integrale omgevingsanalyse van de ELZ Demerland. Hieronder lichten we de belangrijkste en/of meest relevante indicatoren toe, met de focus op zorg, gezondheid en milieu.

1.5.1 Demografische ontwikkelingen - Gezondheid en zorg

Gezondheidstoestand - Statuut chronische aandoening - Prevalentie diabetes

‘Statuut chronisch zieken’ betreft de mensen die in het kader van de ziekteverzekering als chronisch ziek worden geregistreerd. Een chronische ziekte is een langdurige ziekte die niet spontaan verdwijnt en zelden volledig geneest.

De chronische ziekte die we zien toenemen jaar na jaar is diabetes. Het is een evolutie die we in de hele Eerstelijnszone zien en ook in Tielt-Winge in stijgende lijn zit.

Diabetes type 1 kan niet voorkomen worden. Diabetes type 2 komt het frequentste voor en kan echter voor 50 tot 60% voorkomen worden door een gezonde leefstijl, namelijk gezonde voeding, lichaamsbeweging en zorgen voor een gezond gewicht.

Tabel Prevalentie diabetes - Aandeel rechthebbenden met afleveringen antidiabetica (alle leeftijden)

	2018	2019	2020
Aarschot	6,5%	6,7%	7,1%
Begijnendijk	6,1%	6,2%	6,4%
Bekkevoort	5,9%	6,4%	6,8%
Diest	5,4%	5,9%	6,1%
Scherpenheuvel-Zichem	6,8%	7,4%	7,7%
Tielt-Winge	6,2%	6,4%	6,7%
ELZ Demerland	6,2%	6,5%	6,8%
Vlaams Gewest	5,6%	6,1%	-
België	6,3%	6,5%	6,6%

Gezondheidstoestand - Ouderen met dementie

Men verwacht in elke gemeente van onze zone een stijging van minstens 40% in het aantal dementerende inwoners tegen 2035. Het aantal mensen met dementie zal als gevolg van de vergrijzing tegen 2070 verdubbeld zijn. De vraag luidt of ons zorgsysteem hier klaar voor is. Inzetten op preventie en het bevorderen van een gezonde leefstijl zal dus een belangrijk actiepoint in onze regio zijn.

Tabel Prevalentie dementie in ELZ Demerland

Gemeente	Prevalentie 2018	Verwachte prevalentie 2035	Verwachte stijging in %
Aarschot	698	977	40%
Begijnendijk	209	322	54,1%
Bekkevoort	132	189	43,2%

Diest	480	687	43,1%
Scherpenheuvel-Zichem	541	790	46%
Tielt-Winge	211	324	53,6%
ELZ Demerland	2.271	3.289	46,7%

Gezondheidstoestand - Mentale gezondheid

Naast iemands gezondheid dragen de leefomstandigheden en de sociale contacten enorm bij tot geluk. We dienen er rekening mee te houden dat er nog ongeveer een derde aangeeft dat ze weinig intense contacten hebben. Enkel Tielt-Winge scoort iets lager bij het aandeel mensen dat veel andere mensen intens ziet.

Tabel Intensiteit van contacten, 2020

Aandeel (%) inwoners met intense contacten met niet-inwonende familie, vrienden/kennissen, burens en mensen van niet-Belgische herkomst	Laag	Gemiddeld	Hoog
Aarschot	32%	37%	31%
Begijnendijk	31%	38%	31%
Bekkevoort	30%	41%	29%
Diest	34%	38%	28%
Scherpenheuvel-Zichem	32%	38%	30%
Tielt-Winge	35%	38%	27%
Vlaams Gewest	34%	37%	29%

Preventieve gezondheid - Dekkingsgraad kankerscreening

De globale dekkingsgraad voor een bevolkingsonderzoek kankeropsporing geeft, binnen de betreffende doelpopulatie, het totaal van het aandeel personen weer die een screening gehad heeft binnen het betreffende bevolkingsonderzoek, buiten het bevolkingsonderzoek of die een geldige reden heeft om niet deel te nemen. In tabel 27 is te zien hoeveel elke gemeente van eerstelijnszone Demerland scoort op de bevolkingsonderzoeken van verschillende soorten kanker.

Tabel Totale dekkingsgraad bevolkingsonderzoeken kankerscreening (2020)

Totale dekkingsgraad kankerscreening	Borstkanker (t.o.v. vrouwen 50-69 jaar)	Baarmoederhalskanker (t.o.v. vrouwen 25-64 jaar)	Dikkedarmkanker (t.o.v. 51-74 jaar)
Aarschot	64,0%	59,8%	62,8%
Begijnendijk	65,9%	62,5%	65,9%
Bekkevoort	62,4%	57,9%	61,6%
Diest	65,7%	60,9%	64,1%
Scherpenheuvel-Zichem	62,2%	60,1%	65,1%
Tielt-Winge	59,7%	58,0%	63,7%
ELZ Demerland	63,6%	59,9%	63,9%

Vlaams-Brabant	57,5%	62,7%	59,0%
Vlaams Gewest	61,6%	62,6%	63,5%

Vlaanderen stelt een streefdoel voorop op het vlak van dekkingsgraad. Enkel voor de darmkankerscreening bereiken we in Tielt-Winge het vooropgestelde streefdoel.

1.5.2 (Sociaal)economische ontwikkelingen

Armoedebaarometer

Uit de armoede barometer van 2022 blijkt dat we een negatieve evolutie zien in zowat alle armoede indicatoren. 2021, de periode waarover de Armoedebaarometer 2022 spreekt, is een scharnierjaar. Aan de ene kant dalen de armoedecijfers en bepaalde indicatoren rond werk en kinderarmoede. Aan de andere kant, vanaf het najaar 2021, zijn er de verontrustende cijfers en verhalen van veldwerkers. Deze gaan over de exponentiële nood aan voedselhulp, over OCMW's die meer dan ooit andere hulp- en maatschappelijke dienstverlening moeten uitreiken. Het gaat over voedsel, financiële hulp en schuldbemiddeling. De dalende armoedecijfers verbergen aldus een concreet verhaal van diepe armoede en meer nood bij veel gezinnen, vooral uit de lage middenklasse. De diepere armoede en de groeiende, exponentiële nood in het najaar 2021 is de voorbode van de diepe crisis waarin we vandaag zitten. De barometer 2022 kan bijgevolg niet voorbijgaan aan deze nood. Alle lichten staan op dieprood. Een globale verarming van vooral de lage middenklasse en de verdieping van de armoede is vandaag een realiteit.

1.5.3 Sociaal culturele ontwikkelingen

Informele zorg

Onder informele zorg verstaan we verschillende soorten zorg, zoals onder andere mantelzorgers en vrijwilligers. Twee derde van de bevolking in Vlaanderen gaf aan dat ze al eens informele zorg verlenen. Het gaat om hulp of zorg voor een ziek, gehandicapt of bejaard familielid, vriend, kennis of buur. Hoeveel mantelzorgers er zijn is niet duidelijk. Mantelzorgers hebben evenwel nood aan ondersteuning. Uit de studie van de focusgroep bleek dat het bieden van een netwerk een goed begin is om informatie uit te wisselen, om te netwerken en om te ventileren bij elkaar.

1.5.4 Ecologische ontwikkelingen

Zorgaanbod

In 2022 werken er 132 huisartsen in ELZ Demerland waarvan 12 huisartsen in opleiding (HAIO). Deze huisartsen verdelen zich over 40 solo-, 9 duo- en 15 groepspraktijken. In de focusgroep werd aangehaald dat bijna alle huisartsen in ELZ Demerland (maar ook andere beroepsgroepen zoals tandartsen en specialisten bv. cardiologen en dermatologen) een patiëntenstop hanteren. Dit zorgt ervoor dat de huisartsen zonder patiëntenstop nog meer overbevraagd worden en heel lange dagen werken. De wachttijden om een afspraak te bemachtigen bij specialisten zijn ook zodanig lang, waardoor veel hulpvragers opnieuw terecht komen bij hun huisarts. Artsen met

verschillende jaren werkervaring merken dat de recent gestarte artsen op een andere manier te werk gaan (bv. meer halftijds werken), waardoor de in- en uitstroom niet gelijk blijft. Het aantal zorgverleners stijgt niet naarmate de stijging van het aantal burgers of patiënten. Huisartsen willen laagdrempelig blijven, maar door de toenemende vraag is dit niet langer houdbaar.

Welzijnsaanbod

De items binnen dit onderdeel zijn vrij algemeen weergegeven. Er zijn andere externe bronnen beschikbaar waar er meer informatie over het welzijnsaanbod kan gevonden worden.

De omgevingsanalyse van de Eerstelijnszone Demerland besluit met een overzicht van de gezondheidsdoelstellingen en prioriteiten die destijds door het Agentschap Zorg en Gezondheid werden vooropgesteld.

1. Gezondheidsdoelstelling 'De Vlaming leeft gezonder in 2025':

- subdoelstellingen op vlak van beleid in diverse levensdomeinen (settings) die meerdere thema's omvatten (meer geïntegreerde aanpak);
- aandacht voor proportioneel universalisme;
- meer aandacht voor implementatie van gevalideerde preventiemethodieken.

2. Gezondheidsdoelstelling suïcidepreventie

3. Gezondheidsdoelstelling bevolkingsonderzoeken naar kanker

4. Gezondheidsdoelstelling vaccinaties

Daarnaast zijn er nog andere beleidsprioriteiten binnen het preventieve gezondheidsbeleid:

5. Algemene preventie:

- gezonde school en het bijstaan van schoolondersteunende structuren zoals pedagogische begeleidingsdiensten en centra voor leerlingenbegeleiding (Gezondheidsbeleid in scholen: rolverdeling);
- gezond werken: erkennen van departementen en afdelingen medisch toezicht van de interne en externe diensten voor preventie en bescherming op het werk, procesbegeleiding voor ondernemingen voor het opzetten van een preventief gezondheidsbeleid (Gezond op de werkvloer)
- procesbegeleiding voor preventie in woonzorgcentra, met betrekking tot: ondervoeding, psychofarmaca, val- en fractuurpreventie, preventieve mondzorg;
- gezonde gemeenten
- proportioneel universalisme;
- gezonde voeding, voldoende bewegen en tegengaan van sedentair gedrag: bewegen op verwijzing;
- eet- en gewichtsproblemen;
- tabak, alcohol en drugs, psychoactieve medicatie, gokken en gamen: rookstopbegeleiding door tabakologen;
- val- en fractuurpreventie bij ouderen
- de bevordering van de geestelijke gezondheid;
- seksuele gezondheid: algemene bevolking, sekswerkers en Ghapro, Sub-Saharaanse Afrikaanse Migranten

- bevolkingsonderzoek naar aangeboren aandoeningen bij pasgeborenen
- preconceptionele gezondheid
- diabetes;
- preventieve mondzorg

6. Milieugezondheid:

- Aandachtsgebieden en humane biomonitoring
- Binnenmilieu
- Drinkwater
- Hitte en ozon
- Legionella
- Luchtverontreiniging en geluid: gezondheidsimpact mobiliteit
- Zwem- en recreatiewater
- Studiedag 'Teken en tekenziekten in Vlaanderen'

Bron 5 : "Omgevingsanalyse ELZ Demerland 2022" – pdf bijlage 5

2. Interne Omgevingsanalyse

2.1 Plan van aanpak

De vorige interne omgevingsanalyse (bij het meerjarenplan 2020-2025) was een zeer uitgebreide analyse die hoofdzakelijk zijn oorsprong vond in het decreet lokale bestuur waarbij de 2 lokale besturen, gemeente en OCMW Tielt-Winge, moesten samengevoegd worden. Hiervoor werd een groots (deels extern begeleid) traject uitgewerkt met de naam “GO 2019”. Ook het kerntakendebat, met uitgebreide kosten-batenanalyses over de dienstverlening, speelde toen een grote rol in de analysevorming. De opmaak van een verplichte productcatalogus, als resultaat van een doelmatigheidsanalyse, was ook een belangrijke pijler in de vorige interne omgevingsanalyse.

De interne omgevingsanalyse bij het meerjarenplan 2026-2031 is dan ook een minder uitgebreide dan de vorige, met andere accenten. Er werd gedurende het jaar 2024 vanuit 1 werkgroep “OMEGA” gewerkt aan de opmaak van deze omgevingsanalyse. Er werd gekozen om in deze interne omgevingsanalyse te focussen op het aanreiken van een overzicht, een inventaris van wat er aanwezig is in het lokaal bestuur Tielt-Winge, verspreid over een aantal belangrijke domeinen, met hieraan gekoppeld een aantal adviezen. Zo worden er antwoorden gegeven op een aantal belangrijke vragen zoals : Welke eigen inkomsten/financieringen (belastingen-tarifieringen-retributies) heeft het lokaal bestuur Tielt-Winge en welke kunnen een update/aanpassing gebruiken ? Welke hebben we niet ? Welk onroerend patrimonium heeft Tielt-Winge, welke gebouwen zijn verouderd en kunnen een upgrade gebruiken ? Welke acties van het vorige meerjarenplan 2020-2025 zijn nog lopende en moeten zeker worden meegenomen in het nieuwe meerjarenplan ? Welke bruikbare aanbevelingen worden er vanuit de adviesraden geformuleerd ? Hoe denken de klanten over onze dienstverlening ? Met welke trends en uitdagingen wordt het lokaal bestuur en de diensten geconfronteerd ? Met al deze aanbevelingen en adviezen hopen we vanuit de administratie een aanzet en bijdrage te kunnen leveren aan de opmaak van de nieuwe doelstellingenboom (doelstellingen-actieplannen-acties) van het meerjarenplan 2026-2031, samen met het beleidsplan van het nieuwe bestuur.

2.2 Prijsanalyse

2.2.1 Tarifieringen-retributies

Het lokaal bestuur Tielt-Winge heeft een deel van zijn financiering zelf in handen, namelijk onder de vorm van belastingen, retributies die het heft op bepaalde handelingen.

Hieronder geven we een overzicht van de reglementen voor belastingen-retributies-tarifieringen die actueel (31/12/2024) in het lokaal bestuur Tielt-Winge van toepassing

zijn. We geven tevens een overzicht van welke belastingen en retributies nog mogelijk zijn, maar in Tielt-Winge niet gebruikt worden.

In de excel bijlage 9 vinden we de volledige analyse met een omschrijving van het reglement, een link naar het reglement, informatie over de laatste goedkeuringsdatum op een bestuursorgaan, de afdeling, aanvullende commentaar en 2 kolommen met de eigenlijke analyse waarin wordt aangegeven of dit reglement toe is aan een aanpassing en hoe dit reglement dan kan verbeterd worden.

Actuele reglementen :

- 1 Belasting op de verspreiding van niet-geadresseerd commercieel drukwerk en van gelijkgestelde producten voor aanslagjaren 2022 t.e.m. 2025 - aanpassing
- 2 Aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting voor aanslagjaren 2022 t.e.m. 2025 - aanpassing
- 3 Belastingreglement op leegstaande woningen en gebouwen voor de aanslagjaren 2022 t.e.m. 2025 - aanpassing
- 4 Belastingreglement op ongeschikt en onbewoonbaar verklaarde woningen voor aanslagjaren 2022 tot en met 2025 - aanpassing
- 5 Belastingreglement op verwaarloosde woningen en gebouwen aanslagjaren 2022 tot en met 2025 - aanpassing
- 6 Modaliteiten overeenkomst met TW 3000 in functie van onderhoud voetbalterreinen gemeentelijke voetbalsite Tielt-Winge, Tiensesteenweg 11 (werkjaar 2024)
- 7 Retributiereglement op de afgifte van administratieve stukken burgerzaken 2024 - 2025
- 8 Retributiereglement op de afgifte van administratieve stukken dienst grondgebiedzaken voor 2024-2025
- 9 Retributiereglement op de uitvoering van een conformiteitsonderzoek
- 10 Toelagereglement 2024 - Onderhoud sportinfrastructuur
- 11 Toelagereglement omtrent medische correctie op DifTar huis-aan-huis
- 12 Toelagereglement UCI-rit 2024-2025
- 13 Retributiereglement uitstappen en activiteiten Grabbelpas, Swappas en speelpleinwerking voor 2024
- 14 Retributiereglement Grabbelpas, Swappas en speelpleinwerking voor 2024 - verkoop van T-shirts, sjaaltjes, drank.
- 15 Retributiereglement kleutersportweek voor 2024
- 16 Retributiereglement Paas(kleuter)sportweek 2024
- 17 Retributiereglement sportweek voor 2024
- 18 Aanpassing subsidiereglementen jeugd
- 19 Retributiereglement cultuurprogrammatie 2024-2025 Gemeenschapscentrum De Maere
- 20 Subsidiereglement sport - aanpassingen
- 21 Retributiereglement inzameling asbest aan huis
- 22 Aanpassing reglement Opcentiemen op de door het Vlaams gewest geheven heffing ter bestrijding van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten – aanslagjaren 2021 - 2025
- 23 Contantbelastingsreglement (aanslagjaren 2024-2025) voor de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval en daarmee vergelijkbaar bedrijfsafval dit

zowel voor de huis-aan-huis inzameling, inzameling via sorteerstraten inzameling op afroep, als de inzameling op het recyclagepark voor aanslagjaren 2021 t.e.m. 2025. = invoer Diftar

- 24 Belasting voor nachtwinkels en bureaus voor telecommunicatie 2024-2025
- 25 Retributie compostvat
- 26 Retributie gebruik afvalcontainer evenementen 2024-2025
- 27 Retributie composteerbare zakken 2024-2025
- 28 Retributie voornaamswijziging 2020-2025
- 29 Verlenging gem. retr. reglement op werken aan nutsvoorzieningen gemeentelijk openbaar domein
- 30 Ret.reglement voor het gebruik van de gemeentelijke voetbalterreinen en infrastructuur Meensel-Kiezegem
- 31 Reg. voor kohierbelasting - aanplakborden 2020-2025
- 32 Toelagereg. doorverkoop PMD-zakken
- 33 Gem. opcentiemen op de onroerende voorheffing voor aanslagjaar 2020-2025
- 34 Belastingsreg. kohierbelasting handelsruimten
- 35 Ret. reg. voor herstellingen openbaar domein
- 36 Belasting op weghalen van niet-industriële afvalstoffen achtergelaten op niet-regl. plaatsen of tijdstippen 2020-2025
- 37 Ret.regl. Sinterklaassportnamiddag 2020-2025
- 38 Ret.regl. Sport voor Senioren 2020-2025
- 39 Ret.regl. "Sporters beleven meer"
- 40 Belastingreglement tweede verblijven
- 41 Retributie sporthal 't Solveld
- 42 Toelagereglement gebouwen jeugdwerk
- 43 Retributie gebruik culturele infrastructuur
- 44 Retributie gebruik pleisterplaats voor woonwagenbewoners
- 45 Retributie gebruik electriciteitskasten en buitenstopcontacten
- 46 Retributie gebruik standpijp leidingwater
- 47 Retributie occasionele drankverkoop
- 48 Retributie verkoop boek Flarden van de Groote Oorlog
- 49 Retributiereglement voor gebruikers van de openbare bibliotheek van Tielt-Winge 2024-2025
- ~~50 Retributie verhuur lokalen basisscholen~~
- 51 Aanpassing reglement animatoren grabbel- en swappas
- ~~52 Reglement vervoer naar vaccinatiecentrum ingericht door het Lokaal Dienstencentrum Zonnedries~~
- 53 Retributiereglement IBO
- 54 Reglement klachtenbehandeling
- 55 Aanpassing huishoudelijk reglement
- 56 Karweihulp - aanpassing reglement en bijdrageschaal
- 57 Reglement Dagelijks personeelsbeheer OCMW
- 58 Subsidiereglement Rationeel Watergebruik
- 59 Retributiereglement voor invorderingskosten van de fiscale en niet-fiscale vorderingen.
- 60 Tariefreglement voor invorderingskosten van algemene vorderingen met vervaldag

- 61 Retributiereglement verkoop compostbakken, aanbouwelementen en beluchtingsstokken op het recyclagepark
- 62 aanpassing reglement boodschappendienst LDC
- 63 Aanpassing reglement minder mobiele centrale LDC
- 64 Aanpassing reglement sociaal restaurant LDC
- 65 Aanpassing reglement vervoer minibus LDC
- 66 Aanpassing reglement was- en droogsalon LDC
- 67 Aanpassing lokaal toewijzingsreglement sociale huurwoningen
- 68 Huishoudelijk reglement voor gebruikers van de openbare bibliotheek van Tielt-Winge
- 69 Retributiereglement grafconcessies voor 2020 t.e.m. 2025 (versie 21/11/2019)
- 70 Contantbelasting voor opgravingen voor aanslagjaren 2020 t.e.m. 2025 (versie 21/11/2019)
- 71 Retributiereglement 'sportinfrastructuur Meensel-Kiezegem GR 19/11/2020'
- 72 Retributiereglement 'verkoop folders toerisme'
- 73 Retributiereglement 'deelname kabouterwandelingen'
- 74 Retributiereglement voor gebruik van de hangar en/of evenementenweide op de toeristische site Huize Hageland - aanpassing inzake de waarborgregeling
- 75 Tarieven Elfenhuisje
- ~~76 Tarieven thuiszorg~~
- 77 Retributiereglement voor niet- gerechtelijk takelen en stallen van voertuigen
- 78 Retributiereglement voor ambulante handel en kermissen (nog in uitvoering)
- 79 Recurrente sociale steunverlening
- 80 Retributie ter beschikking stelling kiezerslijsten
- 81 Doorgangswoning
- 82 Gezinszorg
- 83 Aanvullende thuiszorg
- 84 Warme maaltijden aan huis
- 85 Dagopvang CADO Zonnedries
- 86 GAW residentie Zonnedries
- 87 Reglement struikelsteen
- 88 Retributiereglement op de vergunningen voor het individueel bezoldigd personenvervoer en bestuurderspassen

Lijst mogelijke belastingen en retributies die niet gebruikt worden (gemeente) :

GEMEENTEBELASTINGEN

Belastingen omwille van dienstverlening

- Belasting op het weghalen en bewaren van gevonden goederen
- Belasting op het takelen en bewaren van onregelmatig geparkeerde voertuigen
- Belasting op de ophaling van huishoudelijk afval
- Belasting op de aan het rioolnet aangesloten of aansluitbare woongelegenheden en gebouwen
- Belasting op het gebruik van gemeentelijke aanplakborden door middel van aanplakbrieven

Belasting op de aanvragen tot het openhouden van dranksluiterijen na het gewoon sluitingsuur

Algemene gemeentebelasting

Verhaalbelastingen

Verhaalbelasting op de verwerving van de zate van de openbare weg

Verhaalbelasting op de wegenuitrusting

Verhaalbelasting op het aanleggen van trottoirs en opritten

Verhaalbelasting op het aanleggen van riolen

Urbanisatiebelasting

Belastingen op economische activiteiten

Belasting op de inrichtingen waar alcoholische dranken voor verbruik ter plaatse te koop worden aangeboden

Belasting op de sluiterijen van tabak, sigaren en sigaretten

Belasting op de privékringen

Belasting op de banken

Belasting op de wegwijzers geplaatst op initiatief van een nijverheidsof handelsbedrijf

Belasting op de opslagplaatsen van schroot en voertuigen buiten gebruik

Belasting op de vaststaande tanks en vergaarbakken geëxploiteerd met commerciële of industriële doeleinden

Belasting op de stortplaatsen

Belasting op de ingedeelde inrichtingen en activiteiten

Belasting op de op privéterrein gevestigde verkooppunten van friet, hotdogs, hamburgers en andere aanverwante eetwaren om mee te nemen

Belasting op voorstellingen en vermakelijkheden

Belasting op de brandstofdistributieapparaten

Belasting op automatische apparaten

Belastingen inzake reclame en verspreiding van drukwerk

Belasting op vaste en mobiele reclame

Belastingen op het gebruik van het openbaar domein

Belasting op het plaatsen van terrassen, kramen, tafels en stoelen op het openbaar domein

Belastingen op het patrimonium

Belasting op het bouwen en herbouwen

Belasting op het ontbreken van parkeerplaatsen

Activeringsheffing voor onbebouwde bouwgronden

Belasting op onbebouwde gronden in gebieden bestemd voor industrie

Opcentiemen op een gewestelijke belasting

Opcentiemen op de door de OVAM geïnde milieuheffing op stortplaatsen

Opcentiemen op de door het Vlaamse Gewest geïnde heffing op de leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimten

Opcentiemen op de door het Vlaamse Gewest geheven heffing op ongeschikte en onbewoonbare woningen

Aanvullende belastingen op een federale belasting

GEMEENTERETRIBUTIES

Retributie voor het tijdelijk gebruik van het openbaar domein

Retributie op het plaatsen van terrassen, kramen, tafels en stoelen op het openbaar domein
Retributie op het plaatsen van kermisattracties
Retributie op het voeren van ambulante handel
Retributie op het betalend parkeren
Retributie op het parkeren in een blauwe zone
Retributie op het parkeren in een zone E9
Retributie op het parkeren van gedeelde voertuigen (carsharing)
Retributie op het parkeren met een gemeentelijke parkeerkaart
Retributie op de uitvoering van werken

Bron 9 : Analyse tarifieringen-retributies – excel bijlage 9

2.2.2 Analyse onroerend patrimonium

In de analyse van het onroerend patrimonium wordt er per bestuur (gemeente of OCMW) een overzicht of inventaris gegeven van al het onroerend patrimonium waarvan het lokaal bestuur Tielt-Winge eigenaar is op 1/1/2024. Het betreft een extractie uit het kadaster met gegevens over het perceel/gebouw zoals oppervlakte, aard met toevoeging van aanvullende gegevens over het type en de eigenschappen en locatie. Met een kleurcode blauw-rood-groen wordt aangegeven welke percelen te maken hebben met wegen, waarop gebouwen staan en welke percelen nog in aanmerking komen voor verkoop.

Voor een overzicht verwijzen we hier integraal naar de 2 excels in bijlage 10 (gemeente) en bijlage 11 (OCMW) bij de omgevingsanalyse.

Als algemene conclusie, die tevens wordt ondersteund door de conclusies uit de externe analyses, kunnen we stellen dat het lokaal bestuur Tielt-Winge beschikt over een uitgebreid onroerend patrimonium dat sterk verouderd is. Een aantal gebouwen is dringend aan renovatie of vernieuwing toe.

Bron 10 : Eigendommen gemeente toestand 20240101 – excel bijlage 10

Bron 11 : Eigendommen ocmw toestand 20240101 – excel bijlage 11

2.3 Analyse doelstellingenboom MJP2020-2025

Een belangrijk onderdeel om te komen tot een doelstellingenboom voor het nieuwe meerjarenplan 2026-2031 is een analyse uitvoeren op de doelstellingenboom van het vorig meerjarenplan 2020-2025. De vorige doelstellingenboom bevat immers heel wat acties die relevant zijn voor de nieuwe.

In excel bijlage 12 (bron 12) werd een overzicht gegeven van alle acties uit de actuele (1/11/2024) doelstellingenboom. De bovenliggende actieplannen en beleidsdoelstellingen werden ter informatie ook meegegeven, maar gemakshalve even buiten beschouwing gelaten voor de analyse zelf, omdat deze uiteraard enkel relevant zijn, daar waar de onderliggende acties nog relevant zijn. Voor de oefening vertrekken we dan ook van het laagste (diepste) niveau, zijnde de acties. In de analyse wordt per

actie een antwoord gegeven op de vraag : “overnemen in meerjarenplan 2026-2031 ?”. Er zijn 3 antwoorden mogelijk : “Ja”, “Ja verplicht” en “Nee”. De acties die op “Nee” werden gezet zijn niet langer relevant omdat ze volledig zijn afgewerkt of omdat ze verankerd zijn in de gewone werking. De acties met “Ja, verplicht” moeten worden meegenomen in het nieuwe meerjarenplan omdat er een wettelijke verplichting bestaat van bijvoorbeeld de subsidiërende overheid om te rapporteren over deze actie. In deze gevallen moet er een verplichte koppeling worden gemaakt van de actie met een Vlaamse beleidsprioriteitscode om een subsidie te verantwoorden via de wettelijke rapporteringen. De acties die op “Ja” werden geplaatst, zijn acties die nog niet zijn voltooid of uiterst relevant zijn om te blijven opvolgen.

De 185 actuele acties werden als volgt aangemerkt :

16 acties = Ja, verplicht

92 acties = Ja

77 acties = Nee

Minstens 42% van de acties zijn dus niet langer relevant omdat ze reeds zijn afgerond of geen specifieke opvolging meer vereisen.

Maximaal 58% van de acties zou dus terug moeten mee opgenomen worden in de nieuwe doelstellingenboom van het meerjarenplan 2026-2031, hetzij in ongewijzigde of gewijzigde vorm.

Bron 12 : Analyse doelstellingenboom MJP2020-2025 – excel bijlage 12

2.4 Burgerparticipatie en bevestigingen

2.4.1 Adviesraden

De adviesraden vormen het belangrijkste inspraakmodel voor de permanente participatie van burgers in het beleid en de uitvoering ervan. Hieronder vindt men een overzicht van de bestaande adviesraden met hun belangrijkste en/of relevante adviezen.

Milieuadviesraad

Er werd advies gevraagd aan de milieuadviesraad voor het klimaatactieplan, hiervoor werd een concreet en praktisch uitvoerbaar advies verleend dat gevolgd werd door het college van burgemeester en schepenen.

Er werden enkele kleine adviezen gegeven op eigen initiatief, deze gingen over het maaien van de bermen, de nieuwe installaties van zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen en energiebesparende initiatieven voor renovaties en nieuwbouwen.

In 2024 werd er ook nog in samenwerking met de milieuadviesraad een infoavond georganiseerd over vergroenen en ontharden.

Landbouwwraad

Er werd aan de landbouwwraad advies gevraagd over het wegprofiel voor de geplande werken in de Haldertstraat.

Verder bracht de landbouwwaad het bestuur op de hoogte van de verschillende knelpunten/ meldingen die zich in Tielt-Winge voordeden en deden voorstellen om deze op te lossen.

Cultuurraad – adviezen in de twee laatste jaren van de legislatuur

Er werd een viertal keren advies gevraagd aan de cultuurraad in verband met het wijzigen van straatnamen of het begeven van een straatnaam.

De cultuurraad verleende advies aangaande wijzigingen die aangebracht werden aan het gebruikersreglement van de culturele infrastructuur.

Eveneens werd een advies gevraagd aan de cultuurraad in verband met de implementatie van het digitale informatiebord.

De cultuurraad verleende geen enkel negatief advies.

Beheersorgaan GC De Maere – adviezen in de twee laatste jaren van de legislatuur

Het beheersorgaan verleende advies in verband met een aantal wijzigingen die aangebracht werden aan het gebruikersreglement van de culturele infrastructuur.

Het beheersorgaan werd jaarlijkse nauw betrokken bij het samenstellen van het podiumaanbod in Gemeenschapscentrum De Maere.

Sportraad

De sportraad werd bevraagd in het kader van de ontwikkeling van de sportsite 't Solveld (aanleg kunstgrasveld, pump track en Finse piste).

Jeugdraad – adviezen in de twee laatste jaren van de legislatuur

De jeugdraad werd bevraagd in verband met het ontwerp nieuwbouw werkplaats waar ook jeugdhuis Den Uitlaat een plaats krijgt.

Eveneens werd de jeugdraad betrokken in het overleg rond het project IBO Houwaart waar de Scouts Houwaart plaats wordt toegewezen om hun activiteiten te ontplooiën.

De jeugdraad verleende advies bij het actualiseren van het subsidiereglement (meer bepaald de kampsubsidies).

Centrumraad Lokaal Dienstencentrum

Trimestrieel. Geen belangrijke adviezen.

Bewonersraad Assistentiewoningen

Trimestrieel: bewoners willen inspraak in de aanpak van het tuinonderhoud.

Lokaal Overleg Kinderopvang

3 x per jaar: parkeerproblematiek aan Elfenhuisje, werking lokaal loket kinderopvang vraagt afsprakenkader; systeem van voorinschrijving IBO blijft discussies uitlokken, huishoudelijk reglement IBO aanpassen voor opvang van kinderen met moeilijk gedrag, softwareperikelen IBO, overschakeling op ecologische luiers in de groepsopvang, zoektocht naar een voorzitter LOK, tijdelijke huisvesting IBO Houwaart tijdens verbouwingsproject infrastructuur IBO Houwaart.

2.4.2 Specifieke bevestigingen diensten

Bevestigingen van burgers zijn een aanvullende vorm van éénmalige of periodieke burgerparticipatie. Hieronder worden de belangrijkste bevestigingen en hun relevante conclusies opgesomd.

Dienst secretariaat en onthaal

Er werd in 2022 nieuwe afsprakensoftware uitgerold, genaamd Appoint.

Om na te gaan of dit platform waarmee de burger online een afspraak kan maken op het gemeentehuis ook gebruiksvriendelijk wordt bevonden, organiseerden we een online bevestiging. Telkens wanneer iemand een afspraak boekte kon men vrijblijvend deelnemen aan deze bevestiging (2023). 284 burgers namen deel aan de bevestiging.

De vier stellingen waarop men een score kon geven waren:

- 1) *Ik vond het eenvoudig om een afspraak te boeken.*
94% van de deelnemers vond het eenvoudig om een afspraak te boeken.
- 2) *Ik kon het gewenste thema of onderwerp snel terugvinden.*
92% van de deelnemers antwoordden hier positief op. Een klein aantal deelnemers maakte de bemerking dat er hier en daar te veel vakjargon wordt gebruikt bij de producten op de website.
- 3) *Ik kon snel bij de gewenste dienst terecht voor mijn afspraak.*
91% van de deelnemers antwoordde hier positief op.
4% van de deelnemers vond dat het te lang wachten was voordat men kon langskomen op het gemeentehuis.
- 4) *De afspraak verliep volgens mijn verwachting.*
88% vond dat de afspraak verliep volgens de verwachting. 5% van de deelnemers vond onvoldoende geholpen te zijn.

Voor het overige gaven enkele deelnemers nog mee dat de medewerkers vriendelijk en behulpzaam waren (12%). 6% van de deelnemers gaf aan dat ze graag meer uitleg hadden gehad. 9% vond dat ze te lang moesten wachten vooraleer ze naar de afspraak konden komen.

Bron 13 : Bevestiging 'werken op afspraak 2023' – excel bijlage 13

Afdeling burgerzaken en welzijn

In de erkende en gesubsidieerde diensten (gezinszorg, warme maaltijden, LDC, GAW, Elfenhuisje) moeten periodiek bevestigingen over de dienstverlening gedaan worden.

Gezinszorg: klanten willen altijd vervanging bij afwezigheid van de verzorgende;

Warme maaltijden: tijdstip van levering is te vroeg of te laat, gemis van frieten in de bedeling aan huis, wens om op afroep te kunnen bestellen

Lokaal Dienstencentrum Zonnedries: het huidige aanbod van het digipunt bereikt zijn limiet, wachtlijst wegwerken voor een afspraak met de eerstelijnspsycholoog, logistieke beperking van de infrastructuur, aangepaste stoelen met armleuningen

Groep van assistentiewoningen: verwachting van de bewoners dat er 24u/dag en 7 dagen op 7 iemand klaarstaat op afroep losstaand van de regeling rond crisissituaties, duurtijd voor afhandeling van technische interventies.

Elfenhuisje: bevestigingen aan ouders (4x per opvangperiode), kindbegeleiders (5-jaarlijks) worden uitgevoerd met een tool van VVSG: baby's moeten meer naar buiten komen

2.5 Trends en uitdagingen

Elke afdeling werd gevraagd naar waarneembare trends. Trends waarmee het bestuur in de toekomst best rekening houdt in haar uit te stippelen beleid.

Trends/uitdagingen – afdeling ondersteunende diensten

- Digitaal inclusief werken en beleidsbeslissingen nemen
- Digitale maturiteit van personeelsleden verhogen
- Smart City: Informatietechnologie gebruiken om de gemeente te beheren en te besturen. Doel is de levenskwaliteit te verhogen door de gemeente efficiënter te organiseren en de afstand tussen de inwoners en het bestuur te verkleinen.
- Inspraak van de burgers: digitaal platform voor burgerparticipatie
- Communicatie: Jongeren bereiken als doelgroep d.m.v. video (korte berichtgeving) (zie cfr. VRT instagram nws.nws.nws)
- Trend: Nieuwsberichtgeving (vluchtig en online) als achtergrondruis in de aandachtspanne van de bevolking. Mening en sentiment kunnen daarbij geuit worden als 'feiten', wat leidt tot (soms verarming van het) kortstondig maatschappelijk debat.
- Polarisering van bevolkingsgroepen (ook over berichtgeving uit het buitenland die uitmonden in meningen en/of acties in België) is een uitdaging
- De weerbaarheid van burgers opkrikken door middel van risicocommunicatie
- Data-gedreven inzichten verwerven over de (online vluchtige) kennis, meningen of het sentiment van inwoners over (al dan niet) gerealiseerde communicatie door onze organisatie.
- Duurzaam personeelsbeleid en welzijn: Het welzijn van personeelsleden is een belangrijke prioriteit, met aandacht voor mentale gezondheid, werk-privébalans en stressmanagement om ziekteverzuim te verminderen en productiviteit te verhogen. Het ziekteverzuim blijft stijgen. Dit vraagt om een preventieve aanpak gericht op het verminderen van stress en burn-out, waarbij een combinatie van beleidsmaatregelen, opleiding van leidinggevenden en focus op welzijn.
- Aantrekken van talent via onder andere competentiegericht werven.
- Strategische personeelsplanning voor een vergrijzende sector: Het behoud van expertise bij de uitstroom van oudere werknemers. Daarnaast het ondersteunen van het langer werken om oudere werknemers duurzaam inzetbaar te houden, zoals flexibele werkuren of aangepaste taken.
- Flexibiliteit in werkorganisatie: De trend naar een betere werk-privébalans via variabele uren.

Trends/uitdagingen – afdeling grondgebiedzaken

Stedenbouw:

- Opmaak ruimtelijk uitvoeringsplan
- Beleid inzake waterbeheersing, ontharding voor particulieren
- Ingewikkelde wetgeving vertalen voor de burger
- Verzuring zorgt voor stijgende nood aan handhaving

Mobiliteit:

- Trage wegenplan
- Gemeentewegenregister
- Laadpalenplan
- Digitalisering aanvragen ivm openbaar domein

Milieu:

- Klimaat robuuste gemeente door opmaak en uitvoeren van:
 - Hemelwaterplan
 - Erosiebestrijding
 - Klimaatactieplan
 - vergroening en ontharding
 - groenplan
 - warmteplan
- Bestrijding exoten (Japanse duizendknoop, Aziatische hoornaar, eikenprocessierups...)

Patrimonium:

- Vernieuwen verouderd patrimonium
- Keuzes maken in behoud of verkoop van gemeentelijk patrimonium
- Modern sleutelbeheer
- Optimaliseren gebouwenbeheer en zalenverhuur

Technische dienst en openbare werken

- Investerings materiaal
- Vergroening en ontharding versus extra fietspaden/voetpaden, zoeken naar consensus
- Optimaliseren onderhoud en herstellingen zowel voor gebouwen als openbaar domein

Trends/uitdagingen – afdeling vrije tijd

- Nieuwe sportsite - uitbating
- Verhuizing van de bibliotheek naar kerk Sint-Martinus – nieuw concept
- Herbestemming van de kerken
- Vrijetijdssite De Maere
- Toeristische site Huize Hageland
- Verouderde vrijetijdsinfrastructuur (gemeenschapscentrum en ontmoetingscentra)

- Verdere digitalisering zonder hierbij de 40% Belgen die nog steeds digitaal kwetsbaar zijn (studie uit 2023 in opdracht van de Koning Boudewijnstichting) uit het oog te verliezen:
 - opvolging evenementen
 - verhuur vrijetijdsinfrastructuur
 - subsidiedossiers verenigingen
 - efficiënte communicatie rond evenementen, vrijetijdsaanbod etc.
- Veiligheid op en rond de vrijetijdssites
- Heroriëntering bepaalde adviesraden vrije tijd
- Evolutie museumsite en (samen)werking toeristische dienst
- Kunnen we meer halen uit ons toeristisch aanbod?
- Herbekijken retributie- en gebruikersreglementen vrije tijd
- Herbekijken formule zomerwerking (grabbelpas en swap)
- Vrijetijdsregio in ontwikkeling
- Leuven kandidaat Europese culturele hoofdstad 2030 – repercussie op vrijetijdsregio
- Uitval van personeel en er gaan een aantal collega's met pensioen in de periode 2025-2030

Trends/uitdagingen – afdeling burgerzaken en welzijn

Sociale dienst

- Bekendheid en toegankelijkheid van de sociale dienst verbeteren
- Belang van mantelzorg erkennen door het herbekijken van het reglement gemeentelijke mantelzorgtoelage
- Invoeren van de UITpas
- Uitbouwen van een Digipunt voor alle kwetsbare inwoners
- Verborgene armoede actief opsporen
- Voedselbedeling vergt een andere aanpak op logistiek vlak/methode
- Nood aan juridische ondersteuning omwille van de complexiteit van de dossiers
- Onbetaalbaarheid van de huurmarkt voor de doelgroep van de sociale dienst

Kinderopvang (groepsopvang)

- Vraag naar kinderopvang (0-3jaar) overstijgt het aanbod aanzienlijk
- Huis van het Kind wordt een belangrijke speler in het kinderopvanglandschap en wordt stevast als partner door Opgroeien naar voren geschoven. Huis van het Kind is tot op heden niet ingevuld.
- De werking van het Lokaal Loket Kinderopvang (centraal aanmeldingsloket voor kinderopvang) loopt niet optimaal.
- Parkeerproblemen ter hoogte van de groepsopvang
- Rekening houden met de diversiteit aan allergieën bij de bereiding van maaltijden door het huidige personeel

Kinderopvang (buitenschoolse opvang)

- BOA-decreet tot uitvoering brengen met een aanzienlijke vermindering van subsidies
- Implementatie van een nieuwe software dringt zich op.

- Job van kindbegeleider aantrekkelijk maken zodat het huidige personeelsgebrek wordt opgelost
- Verbouwingsproject IBO Houwaart en tijdelijke huisvesting IBO Houwaart

Zorg en senioren

- Tarifieringen dienstverlening dienen herbekeken te worden
- Bekendheid en toegankelijkheid van de diensten is een blijvend aandachtspunt
- Actieve participatie bekomen van klanten en mantelzorgers bovenop adviesraden
- Preventie en gezondheid moeten als beleidsdoelstelling meegenomen worden
- Toenemend dementieproblematiek
- Ondersteunen van mantelzorgers
- Vereenzaming van onze inwoners
- Evalueren van de mogelijkheden binnen het aanbod van maaltijden aan huis
- Vraag naar poetshulp is onmetelijk veel groter dan het aanbod en de hulpvragers blijven momenteel in de kou staan op dat vlak.
- Werken dringen zich op aan het patrimonium van de assistentiewoningen (daken, telefonie)
- Afvalbeheer groep van assistentiewoningen omvormen naar een afvalstraat

Burgerzaken

- Invulling van de dienst burgerzaken door pensionering van twee van de drie ambtenaren.
- Digitalisering van de begraafplaatsen via GEO-IT
- Evolutie van het soort begravingen en de gevolgen hiervan op de begraafplaatsen
- Digitalisering van de dienst burgerzaken onderzoeken.
- Uit statistieken blijkt dat in Tielt-Winge het aantal inwoners zeer sterk groeide. De dienst burgerzaken heeft het niet gemakkelijk om de kwaliteit van de dienstverlening te blijven garanderen. Het is al lang niet meer enkel het afleveren van eID-kaarten, paspoorten en rijbewijzen, behandelen van overlijdens en huwelijken, nationaliteitsaanvragen, verblijfskaarten enz.
- De maatschappij is de afgelopen jaren sterk geëvolueerd, veroudering en 'vervreemding'. Die evolutie brengt heel wat nieuwe uitdagingen met zich mee. Het is niet enkel goede dienstverlening, maar de dienst dient ook op de hoogte te zijn van de laatste juridische ontwikkelingen in binnenlands én buitenlands recht. Waar kan er juridisch advies ingewonnen worden in de toekomst? Een sterke juridische back-up is onontbeerlijk.
- Nieuwe (extra) pc-programma's aan te passen/aan te kopen?
- Personeelsbestand: op stapel staan van pensioenering(en)? Aantal VTE op de dienst?
- Als we kijken naar extra taken met bv. foto's nemen, veranderende werkomstandigheden ikv veiligheid van het personeel, dringen er zich misschien aanpassingen ikv de infrastructuur op om efficiënter/veiliger/aangenamer te kunnen werken.

Algemeen:

- Hoge verwachtingen van de publieke dienstverlening door veeleisende ouders/inwoners

3. Bronnenlijst met/zonder bijlagen

De bronnenlijst bevat enerzijds documenten die integraal als bijlage voorzien zijn bij de omgevingsanalyse, maar bevat tevens verwijzingen naar een bron onder de vorm van een internet website.

1. “Individueel financieel profiel Tielt-Winge” - Belfius studie - pdf bijlage 1
2. Rapport “Jouw gemeentescan” - ABB gemeentemonitor - pdf bijlage 2
3. Rapport “Jouw lokale integratiescan” - ABB gemeentemonitor - pdf bijlage 3
4. “Bestuurskrachtanalyse – rapport Tielt-Winge” – pdf bijlage 4
5. “Omgevingsanalyse ELZ Demerland 2022” – pdf bijlage 5
6. “SDG-rapport” – provincies.incijfers.be – internet website via link <https://provincies.incijfers.be/dashboard/sdg-indicatoren/>
7. Provincies.incijfers.be – internet website via link <https://provincies.incijfers.be/databank>
8. Lokale Vrijetijdsmonitor – Vlaamse overheid – internet website via link <https://www.vlaanderen.be/vrijetijdsmonitor/nl/alle-themas>
9. Analyse tarifieringen-retributies – excel bijlage 9
10. Eigendommen gemeente toestand 20240101 – excel bijlage 10
11. Eigendommen ocmw toestand 20240101 – excel bijlage 11
12. Analyse doelstellingenboom MJP2020-2025 – excel bijlage 12
13. Bevraging ‘werken op afspraak 2023’ – excel bijlage 13

